

MATERIAŁY ZACHODNIOPOMORSKIE

Rocznik Naukowy Muzeum Narodowego w Szczecinie

Nowa Seria

tom X
2013

zeszyt 1
Archeologia

Szczecin 2015

Redaktor naczelny wydawnictw Muzeum Narodowego w Szczecinie
Lech Karwowski

Redakcja naukowa tomu
Anna B. Kowalska, Krzysztof Kowalski, Dorota Kozłowska,
Bartłomiej Rogalski

Redakcja wydawnicza
Anna B. Kowalska, Krzysztof Kowalski, Dorota Kozłowska,
Bartłomiej Rogalski

Korekta
Anna B. Kowalska, Krzysztof Kowalski, Dorota Kozłowska,
Bartłomiej Rogalski

Tłumaczenia i korekta tłumaczeń
Tomasz Borkowski
Agnes Kerrigan (proofreading)

Recenzenci
dr hab. prof. UW Joanna Kalaga, dr hab. prof. UW r Tomasz Płonka

Adres Redakcji
Muzeum Narodowe w Szczecinie
70-561 Szczecin, ul. Staromłyńska 27
tel. (+48) 91 431 52 02
fax (+48) 91 431 52 04

Projekt okładki
Waldemar Wojciechowski

Skład i druk
XPRESS Sp. z o.o.

ISSN 0076-5236

© Copyright by Muzeum Narodowe w Szczecinie and Authors

Szczecin 2015

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Tadeusz Galiński

- Bolków nad jeziorem Świdwie. Nowe materiały kultury ahrensburgskiej 7
Bolków on Lake Świdwie. New Ahrensburgian materials. Summary 113

Paweł Gan, Tomasz Galewski, Andrzej Kasprzak

- Badania specjalistyczne nowych znalezisk z wczesnej epoki żelaza
odkrytych na stanowisku 4 w Miechęcinie, pow. kołobrzeski 115
Physicochemical research on pottery of the Early Iron Age
from Miechęcino site 4, Kołobrzeg district. Summary 132

Marcin Biborski, Piotr Kaczanowski, Janusz Stępiński

- Badania metaloznawcze mieczy z cmentarzyska z okresu rzymskiego
w Czelinie, woj. zachodniopomorskie 133
Metallurgy study on swords from the Roman period burial ground in Czelin,
West Pomeranian Voivodeship. Summary 156

Grzegorz Brzustowicz

- Konwent cysterek w Koszalinie. Część 1. Zarys dziejów 159
The Cistercian convent in Koszalin. Part 1. A sketch of history. Summary 189

Joanna Abramów, Dorota Bienias, Jacek Borkowski,

- Lidia Cymek, Andrzej Kuczkowski, Franciszek Rożnowski
Konwent cysterek w Koszalinie. Część 2. Badania archeologiczne
na cmentarzysku przyklasztornym 191
The Cistercian convent in Koszalin. Part 2. Archaeological excavations
on the convent's cemetery. Summary 235

Jacek Borkowski, Andrzej Kuczkowski

- Proces lokacji średniowiecznego Koszalina w świetle źródeł
archeologicznych i historycznych 237
The process of the location of medieval Koszalin in the light of archaeological
and historical sources. Summary 253

Andrzej W. Święch

- Problematyka podwodnych badań archeologicznych
w kontekście dyskursów kulturowych 255
The issue of underwater archaeological research
in the context of cultural discourses. Summary 275

ODKRYCIA

Michał Bugaj, Kamil Kajkowski

- Sztylet z miejscowości Głuszyno z Pomorza Środkowego
A dagger from Głuszyno in Central Pomerania 277

Grzegorz Durdyń, Andrzej Janowski Łuskowo, gm. Wolin, stan. 8 (AZP 20-07/2) Łuskowo, Wolin commune, site 8 (AZP 20-07/2)	285
Bernard Cedro, Bartłomiej Rogalski Dwie szpile skrzydełkowate z Kościna, gm. Dobra, pow. Police, stan. 6 (AZP 30-04/145) Two wing pins from Kościno, Dobra commune, Police district, site 6 (AZP 30-04/145)	289
Bartłomiej Rogalski, Sławomir Słowiński Ratownicze badania osady z okresu wpływów rzymskich w miejscowości Krzęcin, gm. <i>loco</i> , woj. zachodniopomorskie Rescue excavations on a Roman period settlement in Krzęcin, Choszczno commune, West Pomeranian Voivodeship	293
Andrzej Kuczkowski Wczesnośredniowieczny grot włóczni z miejscowości Bonin, gm. Manowo, pow. Koszalin An early medieval spearhead from Bonin, Manowo commune, Koszalin district	303
Anna B. Kowalska Przyczynek do znajomości dziecięcego obuwia skórzanego wolinian w okresie nowożytnym A contribution to the knowledge of children's leather shoes from Wolin in the post-medieval period	307
Ewa Górkiewicz Elementy infrastruktury wodnej ze wsi Bardy, pow. Kołobrzeg Elements of water supply infrastructure from Bardy village, Kołobrzeg district	317
Andrzej Kuczkowski Śródleśne nowożytne miejsce obróbki kamieniarskiej w miejscowości Rosnowo, gm. Manowo (pow. Koszalin) A post-medieval stone processing site in a forest in Rosnowo, Manowo commune (Koszalin district)	325
RECENZJE I OMÓWIENIA	
Bartłomiej Rogalski Henryk Machajewski, <i>Gronowo, Ein Gräberfeld der Wielbark-Kultur in Wespommern</i> , Warszawa–Szczecin–Gdańsk 2013	331
Krzysztof Kowalski Anna B. Kowalska, <i>Wytwórczość skórzana w późnośredniowiecznej Dzielnicy Chyżyńskiej w Szczecinie. Leatherworking in Late Medieval Szczecin Chyżyńska Neighbourhood</i> , Muzeum Narodowe w Szczecinie, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Szczecin 2013	333

- Dorota Kozłowska
Wojciech Blajer, *Młodsza epoka brązu na ziemiach polskich w świetle badań nad skarbami*, Kraków 2013 337
- Anna B. Kowalska
Marta Osypińska, *Zwierzęta w gospodarce wczesnośredniowiecznego Szczecina*, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Poznań 2013 339
- Anna B. Kowalska
Henryk Paner, *Średniowieczne świadectwa kultu maryjnego. Pamiątki pielgrzymie w zbiorach Muzeum Archeologicznego w Gdańsku*, seria *Fontes Commentationesque ad res gestas Gedani et Pomeraniae*, t. IV, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Gdańsk 2013 341
- Anna B. Kowalska
Błażej M. Stanisławski, *Jómsswikingowie z Wolina-Jómsborga – studium archeologiczne przenikania kultury skandynawskiej na ziemiach polskich*, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Wrocław 2013 343
- Anna B. Kowalska
Wolin wczesnośredniowieczne, część 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, „*Origines Polonorum*”, t. VI, Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, Warszawa 2013 345
- Anna B. Kowalska
Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD, red. M. Bogucki, M. Rębkowski, seria *Wolińskie Spotkania Mediewistyczne*, t. 2, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 380, Szczecin 2013 347
- Ewa Górkiewicz
Andrzej Kuczkowski *Cholin – Gollennberg – Góra Chetmska. Źródła archeologiczne do dziejów Góry Chetmskiej koło Koszalina*, Koszalin 2013 349
- Anna B. Kowalska
Eugeniusz Cnotliwy, *Przedmioty z poroża i kości z Janowa Pomorskiego*, „*Studia nad Truso*”, t. II, red. Bogucki Mateusz, Marek F. Jagodziński, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Elblągu, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Elbląg 2013 351
- Ewa Górkiewicz
Child and childhood in the light of archeology, red. Paulina Romanowicz, Wrocław 2013 353
- Anna B. Kowalska
Od chrystianizacji do współczesności. Studia zebrane z okazji jubileuszu 750-lecia kościoła Świętego Ducha w Moryniu, red. Paweł Migdalski, seria „*Terra Incognita*”, t. 8, Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne „*Terra Incognita*”, Chojna–Moryń 2013 357

Anna B. Kowalska Michał Sołtysiak, <i>Podstawy ekonomiczne powstawania średniowiecznych ośrodków miejskich na Pomorzu Zachodnim w świetle badań archeologicznych</i> , Uniwersytet Adama Mickiewicza w Gdańsku, Poznań 2013	359
Sławomir Słowiński <i>XVII Sesja Pomoroznawcza, vol. 2, od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych</i> , red. Henryk Paner, Mirosław Fudziński, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Gdańsk 2013	361
Anna Uciechowska-Gawron <i>Trzebiatów – spotkania pomorskie 2013</i> , red. Janina Kochanowska, Trzebiatów 2014	363
Marta Kurzyńska Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2012 rok. Suplement	365
Indeks nazw geograficznych. Suplement 2012	385
Marta Kurzyńska Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2013 rok	387
Indeks nazw geograficznych 2013	441
K R O N I K A	
Archeologiczna ścieżka edukacyjna w Czelinie, gm. Mieszkowice, pow. Gryfino	445
Eksperymentalny rejs replikami dłubanek z X wieku rzeką Odrą z Opola do Wolina w 2003 roku	451
<i>Zapomniane Oblicza Motyw twarzy na zabytkach archeologicznych z ziem polskich od IV tysiąclecia p.n.e. do XVII w. n.e.</i> Wystawa czasowa	461
XIX Sesja Pomoroznawcza	465
<i>In gremio – In praxi. Przedmioty skórzane na co dzień i od święta</i> , Konferencja naukowa	467

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2013 rok

1. Adamczyk Dariusz

Fernhandelsemporien, Herrschaftszentren, Regional und Lokalmärkte. Die ökonomischen Funktionen von Silber oder wie lässt sich der Grad der Monetarisierung in den frühmittelalterlichen Gesellschaften des Ostseeraums „messen“?, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 115–136.
(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)
[M.in.: Kołobrzeg, Wolin]

2. Adamczyk Dariusz

Wöllin und sein Hinterland im kontinentalen und transkontinentalen Beziehungsgeflecht um das Jahr 1000, [w:] *Geschichte, um zu verstehen. Traditionen, Wahrnehmungsmuster, Gestaltungsperspektiven. Carl-Hans Hauptmeyer zum 65. Geburtstag*, Hrsg. Ch. Schröder [et al.], Gütersloh 2013, 299–317.

3. Adamczyk Michał

Under the sea. Czyli final SPLASHCOS w Szczecinie, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 7/9, 2013, 49–51.
[Projekt Zakładu Geologii i Paleogeografii US (2010–2013): *Archeologiczne i paleośrodowiskowe badania krajobrazów zatopionych na Zalewie Szczecińskim i w Zatoce Pomorskiej*]

4. Afeltowicz Beata

Nazwy miejscowe byłego powiatu łobeskiego, Szczecin 2013, 263.
(Rozprawy i Studia – Uniwersytet Szczeciński; 796)

Alvermann Dirk (red.)

Zob. Schleinert Dirk, *Philipp I ... / Wartislaw IX ...*

5. Aniszewska Jolanta, Kwiatkowski Karol, Sil Bartłomiej [et al.] (oprac.)

Muzeum w Stargardzie w latach 2011–2012, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 225–332.

6. Anklewicz Marian

Gryfino. Miejski szlak po historii i gryfińskiej przedsiębiorczości = Wanderweg durch die Geschichte der Stadt und ihr Unternehmertum, Gryfino 2013, 68.

7. Ansoerge Jörg

Archäologische Untersuchungen auf der ehemaligen Fährbastion in Stralsund. Mit einem Exkurs zur Tonpfeifenproduktion in Walbeck (Aller), „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 60, 2013 (2012), 169–258.

8. Ansoerge Jörg

Ende des Fürstentums Rügen. Ein Siegelstempel schreibt Geschichte, „Archäologie in Deutschland” 5, 2013, 45.
[Stralsund]

9. Ansorge Jörg

Pilgerzeichen und Pilgerzeichenforschung in Mecklenburg-Vorpommern, [w:] *Wallfahrer aus dem Osten. Mittelalterliche Pilgerzeichen zwischen Ostsee, Donau und Seine. Beiträge der Tagung Perspektiven der europäischen Pilgerzeichenforschung*, 21. bis 24. April 2010 in Prag, Hrsg. H. Kühne, L. Lambacher, J. Hrdina, Frankfurt a. M. [et al.] 2013, 81–144. (Europäische Wallfahrtsstudien; 10)

10. Ansorge Jörg, Brüggemann Stefanie

Schätze aus den Stralsunder Stadtgräben. Stammen rätselhafte Funde aus Stralsunds Kriminalgeschichte?, „Welt-Kultur-Erbe“ 2013, 8–10.

11. Ansorge Jörg [et al.] (oprac.)

Kurze Fundberichte 2012 [aus Mecklenburg-Vorpommern], „Bodenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern“ 60, 2013 (2012), 313–605.

12. Anuszewski Krzysztof (oprac.)

Bibliografia zawartości „Kwartalnika Historii Kultury Materialnej” roczniki 51–60 (2003–2012), „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 1 (61), 2013, 135–176.

13. Auge Oliver

Zu den Handlungsspielräumen „kleiner” Fürsten. Neues Forschungsdesign am Beispiel der Herzöge von Pommern-Stolp (1372–1459), „Zeitschrift für Historische Forschung” 2 (40), 2013, 183–226.

14. Babij Paweł

Pomeranian retainers a part of the barbarian elite, [w:] *Barbarians at the Gates. A monograph based on material from the 6 International Study Session on the History of Peoples on the Baltic Sea*, Wolin 5–7.08.2011, eds. M. Franz, Z. Pilarczyk, Toruń 2013, 85–102.

(Mare Integrans. Studies on the History of the shores on the Baltic Sea)

Badstübner-Gröger Sybille (red.)

Zob. *Burgen...*

Balcerzak Tatiana

Zob. *Słowiński Sławomir...*

15. Banaszek Łukasz

Badania teledetekcyjne wybranych grodzisk Ziemi Sławieńskiej, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. *Materiały z konferencji*, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E Fudzińska, Malbork 2013, 333–349.

[M. in. Ostrowiec, Wrześnica, Sławsko]

16. Banaszek Łukasz, Wróblewska Lidia

Teledetekcja archeologicznych krajobrazów ziemi sławieńskiej, [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 45–79.

17. Bartosik Przemysław

Wybrane zagadnienia z dziejów Mirosławca (XVIII/XIX w.) w świetle badań Ernesta Berga, „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej” 4, 2013, 68–88.

[Dot publ.: **Berg Ernest**, *Geschichte der Stadt Märkisch-Friedland. Zur Feier d. 600-jährigen Bestehens*, Märkisch-Friedland 1914]

18. Bartosik Przemysław

Z przeszłości Ziemi Człopiańskiej, *Człopa* 2013, 191.

19. Bartosz Dorota, Słomiński Maciej

Powiat pyrzycki, Warszawa 2013, 643.

(Katalog zabytków sztuki w Polsce. Seria nowa; 13. Województwo zachodniopomorskie; 1)

20. Belina Karolina

Krzyżacki dwór w Chomętowie pod Dobiegniewem w XV w. światło „Das Grosse Ämterbuch”. Próba gospodarczego opisu obiektu, jego funkcji i znaczenia w porównaniu z pozostałymi posiadłościami Zakonu w Nowej Marchii, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 77–109.

[Chomętowo, Myślibórz, Świdwin]

Beckmann Johann Ch.

Zob. Kościelna Joanna A., *Spuścizna...*

Berg Ernest

Zob. Bartosik Przemysław, *Wybrane...*

Beyer Oliver

Zob. Biermann Felix..., *Völkerwanderungszeitlicher...*

Białecki Tadeusz

Zob. Gaziński Radosław ...

Białecki Tadeusz (red.)

Zob. Cieśliński Antoni; Cieśliński Antoni...; Dworaczyk Marek, *Osadnictwo...*; Frankel Maria (oprac.); Gaziński Radosław, *Dzieje...*; Gaziński Radosław..., *Aneks...*; Gut Agnieszka, *Herb...*; Gut Paweł, *Leksykon...*; Gut Paweł, *Gryfice...*; Gwiazdowska Ewa, *Miasto w świetle ...*; Kochanowska Janina; Simiński Rafał, *Gryfice ...*; Szukała Maciej, *Gryfice ...*

Biedrzycki Adam (oprac.)

Zob. Zaborska Urszula.

21. Bienek Dariusz

Trzebusz. Rys historyczny wsi do 1945 roku, [w:] Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012, Trzebiatów–Gdynia 2013, 39–55.

22. Biermann Felix

Christianisierung der Nordwestslawen aus archäologischer Sicht, [w:] Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter, Bd. 1: Essays, Hrsg. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Padeborn 2013, 409–416.

23. Biermann Felix

Möglichkeiten und Probleme naturwissenschaftlicher Datierungen frühslawischer Siedlungsbefunde, [w:] Early Slavic Settlement of Central Europe in the light of new dating evidence, eds. M. Dulińcz, S. Moździoch, Wrocław 2013, 11–21.
(Interdisciplinary Medieval Studies; 3)

24. Biermann Felix

Neue volkerwanderungs- und slawenzeitliche Münzfunde aus Brandenburg und ihre wirtschaftsgeschichtliche Aussage, [w:] Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 223–235.
(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)
[Biesenbrow, Herzsprung, Potzlow]

25. Biermann Felix

Slavic or a Viking Town? Excavations at Wolin? 1934/1941 and their contemporary interpretation, [w:] Scandinavian Culture in Medieval Poland, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 179–192.
(Interdisciplinary Medieval Studies; 2)

26. Biermann Felix, Fenner Mike, Kersting Thomas, Ring Hendrije,

Roskoschinski Philipp, Storch Susanne, Wilhelm Lars

Slawisches Schwertgrab in Stolpe an der Oder, „Angermünder Heimatkalender” 2014, 2013, 44–50.
[Stolpe/Oder]

27. Biermann Felix, Jungklaus Bettina

„Totenfeuer“ und andere Brandriten in spätslawischen Körpergräbern Nordostdeutschlands, [w:] *Landschaft, Besiedlung und Siedlung. Archäologische Studien im nordeuropäischen Kontext. Festschrift für Karl-Heinz Willroth zu seinem 65. Geburtstag*, Hrsg. I. Heske, H. J. Nüsse, J. Schneeweiss, Neumünster–Hamburg 2013, 491–500.

(Göttinger Schriften zur Vor- und Frühgeschichte; 33. Schriftenreihe des Heimatkundlichen Arbeitskreises Lüchow–Dannenberg; 20)

28. Biermann Felix, Kersting Thomas, Roskoschinski Philipp, Storch Susanne

Spätslawische Elitenbestattung von Stolpe an der Oder (Vorbericht), [w:] *Soziale Gruppen und Gesellschaftsstrukturen im westslawischen Raum. Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte der 20. Jahrestagung des Mittel- und Ostdeutschen Verbandes für Altertumsforschung in Brandenburg (Havel), 16–18. 04.2012*, Hrsg. F. Biermann, T. Kersting, A. Klammt, Langenweissbach 2013, 95–114.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas; 70)

29. Biermann Felix, Kluge Brend, Beyer Oliver, Fenner Mike, Guthke Manfred

Völkerwanderungszeitlicher Goldschatz aus Biesenbrow, „Angermünder Heimatkalender“ 2013 (2012), 36–41.

30. Biermann Felix (rec.)

[*Stanisławski Błażej M., Garncarstwo wczesnośredniowiecznego Wolina, Wrocław 2012*], „Baltische Studien“ NF 98, 2013 (2012), 204–206.

Biermann Felix (red.)

Zob. Biermann Felix..., *Spätslawische ...*; Jungklaus Bettina; Posselt Normen; Ruchhöft Fred... .

Bille Volkmar (red.)

Zob. *Burgen...* .

Biskup Radosław (red.)

Zob. Simiński Rafał, *Konrad...* .

31. Blajer Wojciech

Młodsza epoka brązu na ziemiach polskich w świetle badań nad skarbnami, wyd. 2, Kraków 2013, 291. [M.in.: Bielin, Gardziec, Jelenie, Parsęcko, Płoty, Rzędziny, Warnik]

32. Błajejewski Artur

Cultural Changes in the Upper Basin of the Odra River at the Close of Antiquity, [w:] *Landscapes and Societies in Medieval Europe East of the Elbe. Interactions Between Environmental Settings and Cultural Transformations*, eds. S. Kleingärtner, S. Rossignol, D. Wehner, Toronto 2013, 26–41.

(Papers in Mediaeval Studies; 23)

33. Bogucki Mateusz

Coin finds from Wolin and its hinterland, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 345–358.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Bogucki Mateusz (red.)

Zob. Adamczyk Dariusz; Biermann Felix, *Neue...*; Bogucki Mateusz; Ilisch Peter; Jankowiak Marek; Jankowiak Marek; Janowski Andrzej, *Harbours...*; Jöns Hauke...; Krajewski Przemysław; Piniński Jerzy; Rosik Stanisław; Skre Dagfmm; Słupecki Leszek; Strzelczyk Jerzy; Suchodolski Stanisław; Szydłowski Marcin, *Use...*; Urbańczyk Przemysław; Wiechmann Ralf.

34. Borcke Wulf D. von

Name, Helm und Wappenschild. Ahnenproben des pommerschen Adels in der Vormoderne, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte“ 2 (51), 2013, 4–12.

35. Borcke Wulf D. von

Starogard = Stargardt, Kulice–Szczecin 2013, 40.
(Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 2)

36. Borkowski Jacek, Kuczkowski Andrzej, Kulesza Michał

Pocysterski kościół w Koszalinie w świetle najnowszych badań, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. *Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 341–346.

Borkowski Jacek

Zob. DP: Borkowski Jacek...

37. Bönisch Georg

„Nach Ostland wollen wir reiten”. *Dünnbesiedelte Raum vom Baltikum bis zum Balkan zog im Mittelalter eroberungslüsterne Kolonisatoren, vor allem aber fleißige Bauern, Handwerker und Kaufleute aus dem Westen Europas an*, [w:] *Deutschen im Osten Europas. Eroberer, Siedler, Vertriebene*, Hrsg. A. Grossbongardt [et al.], München [u. a.] 2013, 29–37.

38. Brandt Dirk, Lutze André, Schirren Michael C.

Am Wasser gebaut. Archäologische Dokumentationsarbeiten in der ehemaligen Wallfahrtskirche St. Marien in Kenz bei Barth, Lkr. Vorpommern-Rügen, „KulturERBE in Mecklenburg und Vorpommern” 7, 2013 (2011), 109–114.

39. Braun Frank, Kroll Stefan, Krüger Kersten

Stadt und Meer im Ostseeraum im 17. und 18. Jahrhundert. Seehandel, Sozialstruktur und Hausbau – dargestellt in historischen Informationssystemen. Beiträge des wissenschaftlichen Kolloquiums in Stralsund, 8–9.09.2005, Münster [et al.] 2013, 330+CD ROM.
(Geschichte. Forschung und Wissenschaft; 17)
[Bałtyk (region), Stralsund]

40. Brochocka Anna

Zabytki funeralne w zbiorach Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, [w:] *Wielkie Pomorze – kultura i sztuka*, red. A. Kuik-Kalinowska, D. Kalinowski, Gdańsk–Słupsk 2013, 136–162.
[Materiały 3. Międzynarodowej Konferencji Kulturowej *Wielkie Pomorze*, Słupsk 12–14.11.2011]

41. Brüggemann Stefanie

Archäologische Untersuchungen im Stralsunder Dominikanerkloster am östlichen Kreuzgang, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 149–165.

Brüggemann Stefanie

Zob. Ansorge Jörg...

42. Brzezińska Jadwiga

Problemy farmaceutyczne w Kołobrzegu do 1945 roku, Kołobrzeg 2013, 401.

43. Brzustowicz Bogdan W.

Wedlowie z Drawna w latach 1433–1437 w Rocznikach Królestwa Polskiego Jana Długosza, [w:] *Drawno – Neuwedel. Studia i materiały z historii miasta i szlachty nowomarchijsko-pomorskiej*. Folder konferencyjny. Konferencja popularnonaukowa, 27.09.2013, red. G. Brzustowicz, A. Łukasik, Drawno 2013, 13–16.

44. Brzustowicz Grzegorz J.

Kilka uwag do zakresu obowiązków wojskowych drobnej szlachty z pogranicza Nowej Marchii i Księstwa Pomorskiego w XV–XVI wieku na przykładzie panów z Granowa na ziemi choszczeńskiej, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 139–157.

45. Brzustowicz Grzegorz J.

Potyczka pod Żalęcinem. Epizod wojny pomorsko-brandenburskiej z 1479 roku (?), „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 129–136.

46. Brzustowicz Grzegorz J.

Udział rycerstwa z Granowa na Ziemi Choszczeńskiej w wojnach drugiej połowy XV wieku, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 39–62.

47. Brzustowicz Grzegorz J.

Wedlowie w czasach wojny trzydziestoletniej, [w:] *Drawno – Neuwedel. Studia i materiały z historii miasta i szlachty nowomarchijsko-pomorskiej*. Folder konferencyjny. Konferencja popularnonaukowa, 27.09.2013, red. G. Brzustowicz, A. Łukasik, Drawno 2013, 19–22.

[Drawno]

Brzustowicz Grzegorz J. (red.)

Zob. Brzustowicz Bogdan W.; Brzustowicz Grzegorz J., *Wedlowie...*; Bucka Karolina; Rymar Edward, *Epizod...*; Słowiński Sławomir...

48. Bucka Karolina

Gmina Drawno w starożytności, [w:] *Drawno – Neuwedel. Studia i materiały z historii miasta i szlachty nowomarchijsko-pomorskiej*. Folder konferencyjny. Konferencja popularnonaukowa, 27.09.2013, red. G. Brzustowicz, A. Łukasik, Drawno 2013, 5–7.

49. Budzelewski Dariusz, Janocha Henryk

Historia Oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego, Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Koszalinie 1954–2012, Koszalin 2013, 228.

[Biały Bór, Dzierżęcín, Koszalin, Mosiny, Słupsk]

50. Budziałowski Jerzy

80 lat Muzeum na zamku w Darłowie (1930–2010), [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 313–356.

Budziałowski Jerzy (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

51. Buko Andrzej, Kara Michał, Price T. Douglas, Duczko Władysław, Frei Karin Margarita, Sobkowiak-Tabaka Iwona

Unique medieval cemetery from the 10th/11th century with chamber-like graves from Bodzia (central Poland). Preliminary result of the multidisciplinary research, „Archäologisches Korrespondenzblatt. Urgeschichte, Römerzeit, Frühmittelalter” 3 (43), 2013, 423–442.

[M in.: Celino, Dębczyno, Karwowo, Kunowo, Pyrzyce]

52. Bulach Boris

Handwerk im Stadtraum. Das Ledergewerbe in den Hansestädten der südwestlichen Ostseeküste (13. bis 16. Jahrhundert), Köln 2013, 464.

(Quellen und Darstellungen zur hansischen Geschichte; N.F. 65)

[Greifswald, Stralsund]

53. Burdziej Marcin, Janowski Andrzej, Kozłowska Dorota, Kwiatkowski Karol, Majewski Marcin, Matuszewska Agnieszka, Stań Karolina, Szydłowski Marcin, Uciechowska-Gawron Anna

Odkrycia i badania archeologiczne [w powiecie stargardzkim. Badania, odkrycia, przekazy z lat 2001–2011], „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 415–419.

[Zawiera mapę aktywności badań archeologicznych na terenie stargardzkiego Starego Miasta z lat 1960–2011]

54. Burgen

Burgen, Schlösser und Herrenhäuser in Mecklenburg-Vorpommern, Hrsg. V. Billeb, S. Badstübner-Gröger, Berlin 2013, 256.

55. Castles

Castles around the Baltic Sea, eds. V. Jensen [et al.], [s. l.] 2013, 222.

[Darłowo, Słupsk]

56. Chłudziński Andrzej

Nazwy miast powiatu sławieńskiego, [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 145–159.

57. Chłudziński Andrzej

Nazwy miejscowe gminy Czaplinek (wybór), [w:] *Z dziejów ziemi drawskiej i szczecineckiej. Międzynarodowa konferencja naukowa, Siemczyno 6.07.2012 = Aus der Geschichte des Dramburger und Neustettiner Landes*, red. A. Chłudziński, Pruszcz Gdański 2013, 43–68.

58. Chłudziński Andrzej

Nazwy miejscowe gminy Mieszkowice, [w:] *Nadodrzańskie spotkania z historią. Polsko-Niemiecka Konferencja Naukowa, Czelin, gm. Mieszkowice, 2.03.2013. Materiały*, red. A. Chłudziński, Pruszcz Gdański–Mieszkowice 2013, 35–72.

59. Chłudziński Andrzej

Nazwy zwierząt w toponimii powiatu białogardzkiego, „*Nasze Pomorze*” 14, 2013 (2012), 231–274.

Chłudziński Andrzej

Zob. Rogalski Bartłomiej.

Chłudziński Andrzej (red.)

Zob. Bredow Mathias von, *Geschichte...*; Chłudziński Andrzej, *Nazwy miejscowe...*; *Nadodrzańskie...*; Reszta Krzysztof; Rogalski Bartłomiej; *Z dziejów...*; Witek Maria...

60. Chojecka Joanna

Gottlieb Samuel Pristaff i jego widoki miast pomorskich, [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 183–198.

Choroba Tomasz

Zob. DPI: Jantarka Anna, 14.01.2013.

61. Chudziak Wojciech

Remarks on particular material traces of Scandinavian culture in Pomerania, [w:] *Scandinavian Culture in Medieval Poland*, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 151–178.

(*Interdisciplinary Medieval Studies*; 2)

[M in: Kamień Pomorski, Przytór, Szczecin, Wolin, Żółte]

62. Chudziak Wojciech

Związki przedzalnictwa i tkactwa z symboliką kosmologiczną Słowian zachodnich – depozyty wodne z Jeziora Zarańskiego, [w:] *Z badań nad kulturą społeczeństw pradziejowych i wczesnośredniowiecznych*, red. J. Kolenda [et al.], Wrocław 2013, 171–184.

[Żółte]

63. Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard

Zdobnictwo przedmiotów drewnianych z Żółtego na Pomorzu Zachodnim jako przykład tzw. pomorskiej szkoły ornamentyki skandynawsko – insularnej, „*Archeologia Historia Polona*” 21, 2013, 7–30.

64. Chudziak Wojciech, Kaźmierczak Ryszard, Kowalewska Barbara

Badania weryfikacyjno-sondażowe wczesnośredniowiecznego zespołu osadniczego w Bobięcinie, gm. Miastko, [w:] *18. Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 257–270.

65. Chyrkowski Krystian, Hlebionek Marcin

Wykaz posiadłości ziemskich z powiatu waleckiego w latach siedemdziesiątych XVIII w., „*Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*” 4, 2013, 51–67.

66. Ciechanowicz Jarosław

Jezuici i ich działalność na ziemi waleckiej w latach 1665–1780, „*Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej*” 4, 2013, 41–50.

- 67. Ciesielska Adriana**
Cmentarzyska przełomu starożytności i średniowiecza jako materialny wyraz kryzysu społecznego, „Studia Lednickie” 12, 2013, 31–38.
 [Odra (dorzecze)]
- 68. Cieśliński Antoni**
Ankes. Burmistrzowie Gryfic od XIV wieku do roku 1945, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 617.
- 69. Cieśliński Antoni, Podrański Jerzy**
Ankes. Dokument nadania praw miejskich miastu Gryfice, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 616.
- Cozac Zdzisław**
 Zob. DP: Rudnicki Marek. DPI: Pastuszka Wojciech, 18.03.2013.
- Cybulska Maria**
 Zob. Machajewski Henryk.
- 70. Czajka Wiesław**
Bolid wielkopolski w kulturze materialnej Nowej Marchii, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 257–273.
- 71. Czapski Romuald, Koremba Łukasz (rozm.)**
Rozmowy Zesztytów. Zainteresowanie dziejami Czaplinka i okolic będzie sprzyjało dalszym poszukiwaniom śladów przeszłości, „Zesztyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 3, 2013, 140–144.
 [Dot. Izby Muzealnej w Czaplunku]
- 72. Czarnuch Zbigniew**
Wysokie stany i powodzie na wodach Odry, Warty i Noteci. Kalendarium, cz. 2: 1748–1899, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 135–157.
- 73. Czekań-Zastawny Agnieszka, Kabaciński Jacek, Terberger Thomas**
Geneza kultury pucharów lejkowatych w kontekście przemian kulturowych w Europie Północnej w V tys. BC, „Przegląd Archeologiczny” 61, 2013, 189–213.
 [Dąbki]
- 74. Czekań-Zastawny Agnieszka, Kabaciński Jacek, Terberger Thomas, Ilkiewicz Jolanta**
Relations of Mesolithic hunter-gatherers of Pomerania (Poland) with Neolithic cultures of central Europe, „Journal of Field Archaeology” 3 (38), 2013, 195–209.
 [Dąbki]
- 75. Czopek Sylwester**
Wewnętrzne różnicowanie kultury łużyckiej. Uwagi dyskusyjne, [w:] *Region i regionalizm w archeologii i historii*, red. J. Hoff, S. Kadrow, Rzeszów 2013, 92–108.
- 76. Damrau Claudia**
Trichterbecherzeitliche Kultanlage mit Knochenpot, „Archäologie in Deutschland” 6 (29), 2013, 48.
 [Neubauhof]
- 77. Deecke Klara, Pust Alexander**
Ueckerländer „Geldberg” und seine Funde, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte” 2 (51), 2013, 4–7.
- Dewitz Michael von (red.)**
 Zob. Neugier... .
- 78. Dobat Adres S.**
Zwischen Mission und Markt – Ansgars Kirchen im Norden. Eine interdisziplinäre Betrachtung der kontinentalen Mission im Skandinavien des 9. Jahrhunderts, „Germania. Korrespondenzblatt der Römisch-Germanischen Kommission” 1/2 (88), 2013 (2010), 403–439.
 [M. in.: Wolin, Rugia]

79. Domański Grzegorz

Glód w środkowoeuropejskim Barbaricum w II wieku, [w:] Migracje. Funeralia Lednickie – spotkanie 15, red. W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński, Poznań 2013, 11–22.

80. Dominiak Przemysław

Wystawa „Dzieje Kołobrzegu” jako obraz historii miasta ukazana przez zabytki archeologiczne, „Gazeta Muzealna (Kołobrzeg)” 10, 2013, 10–11.

Drost Alexander (red.)

Zob. North Michael.

81. Dücker Julia (rec.)

[*Modzelewski Karol, Das barbarische Europa. Zur sozialen Ordnung von Germanen und Slawen im frühen Mittelalter, Osnabrück 2011. Klio in Polen; 13*], „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 2 (62), 2013, 344–346.

82. Duczko Władysław

Reach Consensus Then Make War, Politics of Alliances in the 12th Century Scandinavia, [w:] Consensus or Violence? Cohesive Forces in Early and High Medieval Societies (9th–14th C.), eds. S. Moździoch, P. Wiszewski, Wrocław 2013, 39–47.
(Interdisciplinary Medieval Studies; 1)

Duczko Władysław

Zob. Buko Andrzej... .

Duda Małgorzata, Duda Tomasz (red.)

Zob. Pomorska... .

Dudź Jerzy (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

Dulinicz Marek (red.)

Zob. Biermann Felix, *Möglichkeiten...* .

83. Dutkowski Jarosław

Rarytasy pomorskie, „Przegląd Numizmatyczny” 1, 2013, 7–8.

[Dot. kolekcji monet książąt pomorskich Helmuta Hahna wystawionej na sprzedaż przez Dom Aukcyjny F. R. Kunkera]

84. Dworaczyk Marek

Osadnictwo pradziejowe i średniowieczne na terenie gminy Gryfice, [w:] Gryfice. Dzieje miasta, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 17–28.

85. Dworaczyk Marek

Trzebiatów – miasto średniowiecznych tajemnic, [w:] Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012, Trzebiatów–Gdynia 2013, 15–23.

Dworaczyk Marek

Zob. Kowalski Krzysztof (oprac.).

86. Dymowski Arkadiusz

Chronologia napływu denarów rzymskich z I–III wieku na ziemię Polski w świetle analizy nowego materiału ze znalezisk drobnych, „Wiadomości Numizmatyczne” 1–2 (57), 2013, 93–149.

[M.in.: Rościcyno, Stojkowo]

87. Dymowski Arkadiusz, Gruba Andrzej

Rzymski aureus (ponownie) odkryty na Pomorzu, „Biuletyn Numizmatyczny” 4 (372), 2013, 241–246.

[Miastko]

Dzieduszycki Wojciech (red.)

Zob. Kajkowski Kamil, *Pradzieje...*; Kwaśkiewicz Maciej... .

88. Dziewanowski Marcin

Najnowsze odkrycia późnoneolitycznejpracowni krzemieniarskiej na północno-wschodnim brzegu Jeziora Węłtyńskiego, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 69–80.

89. Dziewanowski Marcin

Wyniki badań interwencyjnych na wielokulturowym stanowisku nr 5 w Mierzynie, gm. Dobra Szczecińska, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 11–28.

Dziewanowski Marcin

Zob. DPI: Pastuszka Wojciech, 17.05.2013, 10.08. 2013.

Fenner Mike

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*; Biermann Felix..., *Völkerwanderungszeitlicher...*

90. Fenske Reiner

Slawische Burg von Tribsees, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 28–32.

91. Filipowiak Władysław, Stanisławski Błażej, Jusza Mieczysław

Archeologiczne badania wykopaliskowe w Wolinie w latach 1996–2002, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 45–200. (Origines Polonorum; 6)

92. Filipowiak Władysław, Wołągiewicz Maria D. (oprac.)

Alicja Hamling (29.08.1928 – 28.09.2011), „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 630–633. [Zawiera bibliografię prac A. Hamling]

Filipowiak Władysław

Zob. DP: (as); Maciejewski Tomasz.

Filipowiak Władysław (red.)

Zob. Filipowiak Władysław..., *Archeologiczne...*; Kowalska Anna B., *Rzemiosło...*; Morawiec Jakub; Poświatowska Julia; Rosik Stanisław, *Wolin...*; Rzetelska-Feleszko Ewa...; Słowiński Sławomir, *Niecodzienna...*; Stanisławski Błażej, *Garncarstwo...*; Stanisławski Błażej, *Wstęp...*; Stanisławski Błażej, *Zakończenie...*; Wojtasik Jerzy.

93. Filipowiak Wojciech

Łódź – dłubanka z XVII wieku z Gryfina, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 3 (61), 2013, 463–467.

94. Flachenecker Helmut

Bischof Otto von Bamberg und die Christianisierung Pommerns. Zu den Missionsaufgaben eines Bischofs im Hochmittelalter, [w:] *Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter*, Bd. 1: *Essays*, Hrsg. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Padeborn 2013, 417–426.

95. Foltyn Rafał

Sztuka przedchrześcijańskiego Pomorza i Połabia na przykładach wybranych świątyń, [w:] *Wielkie Pomorze – kultura i sztuka*, red. A. Kuik-Kalinowskiej, D. Kalinowskiego, Gdańsk–Słupsk 2013, 41–60.

[M. in.: Arkona, Garz, Gross Raden, Słupsk, Szczecin, Wolin. Materiały 3. Międzynarodowej Konferencji Kulturowej *Wielkie Pomorze*, Słupsk 12–14.11.2011]

Foltyn Rafał (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

96. Förster Thomas

Strategische Lage der Insel Rügen in Verbindung mit Stralsund und dem Hinterland, „Skylis. Zeitschrift für Unterwasserarchäologie” 1 (13), 2013, 99–112.

[Referat międzynarodowej sesji *In Poseidons Reich XVIII – Die Logistik Roms*, Manching 2013]

97. Frankel Maria (oprac.)

Bibliografia do dziejów Miasta i Gminy Gryfice, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 559–568.

[Daty graniczne bibliografii: 1870–2002]

Franz Maciej (red.)

Zob. Babij Paweł; Kajkowski Kamil, *Role...*; Makowski Andrzej; Sikora Jerzy, *Early...*; Szczepanik Paweł, *Masks...*

Frei Karin M.

Zob. Buko Andrzej...

98. Friske Mattias

Kamienne kościoły z Morynia i Dolska jako świadkowie średniowiecznej kolonizacji, [w:] *Od chrystianizacji do współczesności. Studia zebrane z okazji Jubileuszu 750-lecia kościoła św. Ducha w Moryniu*, red. P. Migdalski, Chojna–Moryń 2013, 45–60.

(Terra Incognita; 8)

Fudzińska Ewa (red.)

Zob. Banaszek Łukasz; Borkowski Jacek...; Chudziak Wojciech..., *Badania...*; Drozd-Lipińska *Alija...*; Dziewanowski Marcin; Garlicki Przemysław; Janowski Andrzej...; Krzysiak Agnieszka; Kwiatkowski Karol, *Fajki...*; Matuszewski Agnieszka..., *Projekt...*; Messal Sebastian..., *Polsko...*; Niedziółka Kamil; Ostasz Adam...; Rączkowski Włodzimierz..., *Rekonasans...*; Szydłowski Marcin, *Badania...*; Zochniak Marta.

Fudziński Mirosław (red.)

Zob. Kamiński Roman...; Kwiatkowski Karol, *Zespół...*; Majewski Marcin, *Późnośredniowieczny...*; Ossowski Waldemar; Romanowicz Paulina, *Aksesoria...*; Stań Karolina.

99. Gahlbeck Christian

Od dóbr rycerzy rozbiłników do komandorii joannitów. Historia Golic w XV w., [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 149–160.

(Terra Incognita; 6)

100. Galewski Tomasz, Kuczkowski Andrzej

Ślady osadnictwa kultury pomorskiej oraz wczesnośredniowiecznej na stanowisku 3 w Konikowie, gm. Świeszyno, pow. Koszalin, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 469–505.

101. Galiński Tadeusz

Typological, chronological and cultural verification of Pleistocene and early Holocene bone and antler harpoons and point from the southern Baltic zone, „Przegląd Archeologiczny” 61, 2013, 93–144.

[M.in.: Bolków, Bonin, Borzym, Chabowo, Kosierzewo, Police, Sadłowo. M in. zbiory: Muzeum Narodowe – Szczecin, Muzeum Regionalne – Wolin, PAN IAiE – Szczecin]

Galiński Tadeusz

Zob. DPI: Pastuszka Wojciech, 02.10. 2013.

Gardela Leszek

Zob. Kajkowski Kamil..., *Międzynarodowe...*

Gardela Leszek (red.)

Zob. Kajkowski Kamil, *Symbolism...*; Sikora Jerzy, *Głowa...*; Szczepanik Paweł, *Ciało...*

102. Garlicki Przemysław

Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w wybranych punktach murów miejskich i na Placu Spółdzielczym w Łęborku w 2010 roku, [w:] 18. *Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 309–322.

103. Gaziński Radosław

Dzieje Gryfic w XVI i w 1. połowie XVII wieku, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 81–120.

104. Gaziński Radosław

Księstwo Pomorskie w czasach Lubinusa, [w:] *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 45–78.

105. Gaziński Radosław

W nowożytnym państwie Gryfitów (1523–1653), [w:] *Geschichte Neustettins*, Bd. 1: *Bis 1939*, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 99–158.

106. Gaziński Radosław, Mikołajczyk Andrzej, Białecki Tadeusz

Aneks. Słowniczek miar, wag i monet, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 613–615.

Gaziński Radosław (red.)

Zob. Gaziński Radosław, *W nowożytnym...*; Gut Paweł, *W monarchii...*; Gwiazdowska Ewa, *Miasto w źródłach...*; Simiński Rafał, *W średniowieczu...*; Skrzypek Ignacy; Szukała Maciej, *Od czasów...*

107. Gąsiorowski Stefan (oprac.)

Bibliografia historii polskiej za rok 2011, Kraków 2013, 836.

108. Gebala Magdalena, Hoja Andrzej, Ślepowroński Tomasz

Muzeum Pomorza jako wyzwanie, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 4/6, 2013, 77–78.
[Dot. Pommersches Landesmuseum w Greifswaldzie]

109. Gerson H. Jeute

Auf Schlamm und Müll gebaut. Alter Markt offenbart Sünden der Vergangenheit, „Welt-Kultur-Erbe” 2013, 21–23.
[Stralsund]

110. Gibczyński Maciej, Kurka Grzegorz, Uciechowska-Gawron Anna

Historia znikania. Losy wiejskich kościołów i cmentarzy na przykładzie Gostynia w gminie Świerżno, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 349–373.

111. Gierke Michał

Dzieje kościoła św. Trójcy i klasztoru augustianów w Chojnie, [cz. 1–3], „Gazeta Chojeńska” 11–12/14, 2013.

112. Gierke Michał

O dziejach Czartoryi, „Gazeta Chojeńska” 44, 2013, 5.

113. Gierke Michał

Stan i perspektywy badań archeologicznych miasta Chojny, cz. 2: *Po 1992 roku*, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 7–48.

114. Grabowski Michał, Ostasz Aleksander

Drewniana tylnica z terenu „Gazoportu” w Świnoujściu, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 535–543

115. Grabowski Michał, Ostasz Aleksander

Ster zawiasowy z terenu portu w Szczecinie, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 545–554.

116. Grochowska-Jons Marzena, Paszkiewicz Borys

[*Znaleziska numizmatyczne*]. *Święte, gm. Stargard Szczeciński, pow. stargardzki*, „Wiadomości Numizmatyczne” 1–2 (57), 2013, 247–248.

Grossbongardt Annette (red.)

Zob. Bönisch Georg.

Gruba Andrzej

Zob. Dymowski Arkadiusz...

117. Grzelak Jerzy

Źródła archiwalne z lat 1610–1622 dotyczące sporządzenia przez Lubinusa mapy Pomorza. Komentarz edytorski / Dokumenty z Archiwum Książąt Szczecińskich odnoszące się do sporządzenia przez Lubinusa mapy Pomorza / Dziennik podróży Lubinusa przez Pomorze Wschodnie w roku 1612, [w:] Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 223–237 / 239–323 / 325–373.

118. Gut Agnieszka

Herb miasta, [w:] Gryfice. Dzieje miasta, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 551–558.

119. Gut Agnieszka

Recepcja niemieckiej heraldyki samorządowej we współczesnych herbach powiatów zachodniopomorskich, „Przegląd Zachodniopomorski” 4 (28), 2013, 5–21.

120. Gut Paweł

Gryfice w 2. połowie XVII i w XVIII wieku (1653–1806), [w:] Gryfice. Dzieje miasta, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 121–158.

121. Gut Paweł

Leksykon podgryfickich miejscowości, [w:] Gryfice. Dzieje miasta, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 567–612.

122. Gut Paweł

W monarchii brandenbursko-pruskiej (1653–1806), [w:] Geschichte Neustettins, Bd. 1: Bis 1939, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 159–228.

123. Gut Paweł

Z dziejów ustrojowych Cedyni w XVIII w., [w:] Cedynia i okolice poprzez wieki, red. P. Migdałski, Chojna–Szczecin 2013, 163–170.

(Terra Incognita; 6)

Guthke Manfred

Zob. Biermann Felix..., *Völkerwanderungszeitlicher...*

124. Gwiazdowska Ewa

Dwa widoki Chojny z 1888 roku. Karty z podróznego szkicownika Theodora Kugelmanna, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 173–182.

125. Gwiazdowska Ewa

Miasto w świetle przekazów ikonograficznych, [w:] Gryfice. Dzieje miasta, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 209–234.

126. Gwiazdowska Ewa

Miasto w źródłach ikonograficznych, [w:] Geschichte Neustettins, Bd. 1: Bis 1939, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 311–394.

[Szczecinek]

127. Gwiazdowska Ewa

Nieznany rysunek Karla Friedricha Schinkla z widokiem Trzebiatowa, [w:] Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012, Trzebiatów–Gdynia 2013, 219–225.

128. Gwiazdowska Ewa

O ikonografii Wielkiej Mapy Księstwa Pomorskiego Eilharda Lubinusa, [w:] Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 165–219.

129. Gwiazdowska Ewa

Rozwój urbanistyczny Sławna w świetle planów miasta od czasów nowożytnych po współczesność, [w:] Historia i kultura ziemi sławieńskiej, t. 11: Ośrodki miejskie, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 161–181.

130. Hannemann Siegfried

Vor 725 Jahren – Gründung der Stadt Regenwalde. Schrittweise Verleihung des Stadtrechts, „Sedina-Archiv” 2 (59), 2013, 41–46.

[Resko]

Heske Immo (red.)

Zob. Biermann Felix..., „Totenfeuer” ...; Kieseler Andreas.

Hlebionek Marcin

Zob. Chyrkowski Krystian... .

Hoff Jadwiga (red.)

Zob. Czopek Sylwester; Matuszewska Agnieszka..., *Dolne*... .

131. Hoffmann Claudia

Betrachtungen zu einigen archäologischen Massnahmen im Dominikanerkloster St. Katharinen in Stralsund, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 131–148.

Hoja Andrzej

Zob. Gebala Magdalena... .

132. Horoszko Genowefa

Skarby mennic pomorskich. Cenne nabytki w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie, Szczecin 2013, 16.

Hrdina Jan (red.)

Zob. Ansorge Jörg, *Pilgerzeichen*...; Majewski Marcin, *Pilgerzeichen*...; Rębkowski Marian; Samariter Renate.

133. Igel Karsten

Buden im mittelalterlichen Greifswald. Wohnen und Wirtschaften in kleinen Häusern, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 3–11.

134. Igel Karsten

Soziale Strukturen im archäologischen Befund? Anmerkungen eines Historikers am Beispiel lübschrechtlicher Städte, „Mitteilungen der Deutschen Gesellschaft für Archäologie des Mittelalters und der Neuzeit” 25, 2013, 23–30.

[Greifswald]

Igel Karsten

Zob. Meinhardt Matthias (rec.).

135. Ilisch Peter

Hoards Berlin I and II (Pomorze VII and VIII), [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 337–344.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Ilkiewicz Jolanta

Zob. Czekań-Zastawny Agnieszka..., *Geneza*

136. Indruszewski George

Technological aspects of cultural identity. The case of early medieval shipbuilding and seafaring in the Baltic, [w:] *Scandinavian Culture in Medieval Poland*, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 437–456.

(Interdisciplinary Medieval Studies; 2)

[M in.: Bałtyk (region), Kołobrzeg, Mielno, Szczecin, Wolin]

137. Jäger Eckhard

Eilharda Lubinusa mapa Rugii (1609), [w:] *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 81–115.

Jamroziak Emilia

Zob. Strzelczak Jerzy (rec.).

138. Jankowiak Marek

Two systems of trade in the Western Slavic lands in the 10th century, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 137–148.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Janocha Henryk

Zob. Budzelewski Dariusz...

139. Janowski Andrzej

Harbours of early medieval Wolin in the light of recent research, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 45–58.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

140. Janowski Andrzej

Kilka uwag o odważniku z domniemanym znakiem runicznym znalezionym na Górze Chełmskiej w Koszalinie, „*Slavia Antiqua*” 54, 2013, 267–273.

141. Janowski Andrzej

Średniowieczna antropomorficzna szlufka do pasa z Wolina, „*Materiały Zachodniopomorskie*” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 517–520.

142. Janowski Andrzej

Średniowieczny tłok pieczętny (typariusz) z Wolina. Przyczynek do statusu społecznego szewców w małym mieście, „*Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*” 3 (61), 2013, 453–462.

143. Janowski Andrzej, Krajewski Przemysław

Wyniki badań na grodzisku wczesnośredniowiecznym w Dobrej koło Nowogardu w 2010 roku, [w:] *18. Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 293–302.

Janowski Andrzej

Zob. Burdziej Marcin...

144. Janowski Andrzej (rec.)

[*Wojtkowiak Joanna*, *Skandynawskie wpływy kulturowe w Wolinie (IX–XI wiek)*, Wrocław 2012], „*Slavia Antiqua*” 54, 2013, 329–336.

Jensen Vivi (red.)

Zob. *Castles*...

145. Jöns Hauke, Messal Sebastian

Neue Forschungen zur Struktur mittelalterlicher Hafenanlagen an der südwestlichen Ostseeküste, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 25–43.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Jörn Nils (red.)

Zob. Schleinert Dirk, *Philipp I... / Wartislaw IX...*

146. Jungklaus Bettina

Anthropologische Untersuchungen an den Skelettfunden vom Stralsunder Dominikanerkloster, „*Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern*” 20, 2013, 166–184.

147. Jungklaus Bettina

Beitrag zur Ernährung der Westslawen. Ergebnisse paläodontologischer Untersuchungen an Skeletten des 10. bis 13. Jhs. aus Nordostdeutschland, [w:] *Soziale Gruppen und Gesellschaftsstrukturen im westslawischen Raum. Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte der 20. Jahrestagung des Mittel- und Ostdeutschen Verbandes für Altertumsforschung in Brandenburg (Havel)*, 16–18.04.2012, Hrsg. F. Biermann, T. Kersting, A. Klammt, Langenweissbach 2013, 203–210.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas; 70)

[Usedom]

Jungklaus Bettina

Zob. Biermann Felix ..., „Totenfeuer... .

148. Januszaniec Zbigniew

Tajemnice codzienności a historia, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 2, 2013, 25–40.
[Czaplinek, Siemczyno]

149. Januszaniec Zbigniew

Tu działa się historia, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 1, 2013, 18–25.
[Siemczyno]

150. Jurek Tomasz (rec.)

[*Wiebke Rohrer, Wikinger oder Slawen? Die ethnische Interpretation frühpiastischer Bestattungen mit Waffenbeigabe in der deutschen und polnischen Archäologie, Marburg 2012. Studien zur Ostmitteleuropaforschung 26*], „Roczniki Historyczne” 79, 2013, 225–227.

151. Jusza Mieczysław

Wrak wczesnośredniowiecznej łodzi wydobytej z Dziwny w okolicy Srebrnego Wzgórza w Wolinie, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 249–268.

Jusza Mieczysław

Zob. Filipowiak Władysław..., *Archeologiczne...*

152. Kabaciński Jacek, Sobkowiak-Tabaka Iwona

Osadnictwo społeczności kultury hamburskiej na Pojezierzu Lubuskim, Poznań 2013, 197.
[M.in. Tanowo]

Kabaciński Jacek

Zob. Czekaj-Zastawny Agnieszka..., *Geneza... / Relations...*

Kacprzak Dariusz (red.)

Zob. Karwowski Lech; Kozińska Bogdana.

Kadrow Sławomir (red.)

Zob. Czopek Sylwester; Matuszewska Agnieszka..., *Dolne...*

153. Kajkowski Kamil

Pradzeje, [w:] *Bëtowskô Zemla. Ūczbównik*, red. C. Obracht-Prądzyński, P. Dziekanowski, Bytów 2013, 62–65.

154. Kajkowski Kamil

Role of alcoholic beverages in the rites of the Baltic Slavs, [w:] *Barbarians at the Gates. A monograph based on material from the 6. International Study Session on the History of Peoples on the Baltic Sea, Wólin 5–7.08.2011*, eds. M. Franz, Z. Pilarczyk, Toruń 2013, 224–248.
(Mare Integrans. Studies on the History of the shores on the Baltic Sea.)
[M. in: Arkona, Szczecin]

155. Kajkowski Kamil

Symbolism and Ritual Significance of the Human Head Among the Pomeranians in the Early Middle Ages, [w:] *Motyw głowy w dawnych kulturach w perspektywie porównawczej = The head motif in past societies in a comparative perspective*, red. L. Gardeła, K. Kajkowski, Bytów 2013, 156–193.

(Motywy przez wieki; 1)

[M in. Cedynia, Kamień Pom., Koszalin, Letnin, Mielno, Sułomino, Świelubie, Wolin.
Streszcz. pol.: *Głowa ludzka w symbolice i wierzeniach Pomorzan we wczesnym średniowieczu*]

156. Kajkowski Kamil, Gardeła Leszek

Międzynarodowe Spotkania Interdyscyplinarne „Motywy przez wieki”. Motyw głowy w perspektywie porównawczej, Bytów 13–14.04. 2012, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 610–613.

157. Kajkowski Kamil, Szczepanik Paweł

Plastyka figuralna wczesnośredniowiecznych Pomorzan, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 207–247.
[Szczecin-Podzamcze, Wolin]

- 158. Kajkowski Kamil, Szczepanik Paweł**
Kościół pw. św. Katarzyny w Bytowie w świetle źródeł archeologicznych, „Nasze Pomorze” 14, 2013 (2012), 25–37.
- 159. Kajkowski Kamil, Szczepanik Paweł**
Multi-faced so-called miniature idols from the Baltic Sea area, „Studia Mythologica Slavica” 16, 2013, 55–86.
- Kajkowski Kamil**
 Zob. Kwaśkiewicz Maciej; Szczepanik Paweł... .
- Kajkowski Kamil (red.)**
 Zob. Kajkowski Kamil, *Symbolism...*; Sikora Jerzy, *Głowa...*; Szczepanik Paweł, *Ciało...* .
- Kalinowskiego Daniel (red.)**
 Zob. Brochocka Anna; Foltyn Rafał; Nowak Bronisław.
- 160. Kalita – Skwirzyńska Kazimiera**
Cedynia – kościół parafialny Narodzenia NMP, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdałski, Chojna–Szczecin 2013, 281–292.
 (Terra Incognita; 6)
- 161. Kalita – Skwirzyńska Kazimiera**
Kamień Pomorski. Osiedle katedralne – dom biskupów diecezji kamieńskiej i zabudowa towarzysząca, [w:] *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 199–210.
- 162. Kalita-Skwirzyńska Kazimiera, Opęchowski Mirosław**
Pęzino = Pansin, Kulice 2013, 40.
 (Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 4)
- 163. Kallaur Kazimierz**
Funkcje gospodarcze miast dorzecza Wieprzy i Grabowej i ich zaplecze rynkowe w drugiej połowie XVIII wieku, „Przegląd Zachodniopomorski” 2 (28), 2013, 5–46.
- 164. Kamiński Roman**
Zabudowa wschodniej części kwartału na Starym Mieście w Trzebiatowie (pomiędzy ulicami słowackiego, Kopernika i Sienkiewicza), [w:] *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 24–37.
- 165. Kamiński Roman, Słowiński Sławomir, Uciechowska-Gawron Anna**
Wyniki archeologicznych badań sondażowych przeprowadzonych na placu rynkowym w Darłowie, [w:] 17. Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 101–112.
- 166. Kamp Hermann**
Gewalt und Mission. Die Elb- und Ostseeslawen im Fadenkreuz des Reiches und der Sachsen vom 10. bis zum 12. Jahrhundert, [w:] *Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter*, Bd. 1: *Essays*, Hrsg. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Padeborn 2013, 395–404.
- Kara Michał**
 Zob. Buko Andrzej... .
- 167. Karge Wolf**
Schlösser und Herrenhäuser in Vorpommern, Rostock 2013, 252.
- 168. Karpiński Tomasz**
Działania pruskiego korpusu gen. D.F. von Platena w trakcie kampanii 1761 roku na Pomorzu, [w:] *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 61–85.
- 169. Karpiński Tomasz, Wrzosek Jakub**
Bitwa pod Sarbinowem (Zorndorf), pow. myśliborski, w świetle badań archeologicznych, „Archeologia Środkowego Nadodrza” 10, 2013, 113–139.
- 170. Karwowski Lech**
Muzeum Narodowe w Szczecinie dziś i jutro, [w:] *100 lat Muzeum w Szczecinie = 100 Jahre Museum in Stettin*, red. Sz. P. Kubiak, D. Kacprzak, Szczecin 2013, 182–210.

Kasiski Wilhelm

Zob. DP: Gasiul Jerzy.

Każmierczak Ryszard

Zob. Chudziak Wojciech..., *Badania... / Zdobnictwo...*

171. Kersken Norbert

Otto von Bamberg, [w:] *Religiöse Erinnerungsorte in Ostmitteleuropa. Konstitution und Konkurrenz im nationen- und epochenübergreifenden Zugriff*, Hrsg. J. Bahlcke [et al.], Berlin 2012, 561–573.

Kersting Thomas

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*; Biermann Felix..., *Spätlawische...*

Kersting Thomas (red.)

Zob. Biermann Felix..., *Spätlawische...*; Jungklaus Bettina; Posselt Normen; Ruchhöft Fred...

172. Kieseler Andreas

Mittelalterliche Fass- und Kastenbrunnen aus Pliiggentin auf Rügen, [w:] *Landschaft, Besiedlung und Siedlung. Archäologische Studien im nordeuropäischen Kontext. Festschrift für Karl-Heinz Willroth zu seinem 65. Geburtstag*, Hrsg. I. Heske, H. J. Nüsse, J. Schneeweiss, Neumünster–Hamburg 2013, 241–254.

(Göttinger Schriften zur Vor- und Frühgeschichte; 33. Schriftenreihe des Heimatkundlichen Arbeitskreises Lüchow–Dannenberg; 20)

173. Kirsch Kerstin (rec.)

[*Ruchhöft Fred*, *Vom slawischen Stammesgebiet zur deutschen Vogtei. Entwicklung der Territorien in Ostholstein, Lauenburg, Mecklenburg und Vorpommern im Mittelalter, Rahden 2008. Archäologie und Geschichte im Ostseeraum*; 4], „Germania. Korrespondenzblatt der Römisch-Germanischen Kommission” 1/2 (89), 2013 (2011), 427–431.

174. Klammt Anne (rec.)

[*Reimann Heike, Ruchhöft Fred, Willich Cornelia*, *Rügen im Mittelalter. Eine interdisziplinäre Studie zur mittelalterlichen Besiedlung auf Rügen*, Stuttgart 2011. *Forschungen zur Geschichte und Kultur des Östlichen Mitteleuropa*; 36], „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 2 (62), 2013, 346–348.

Klammt Anne (red.)

Zob. Biermann Felix..., *Spätlawische...*; Jungklaus Bettina; Posselt Normen; Ruchhöft Fred...

175. Klasik Marian

Kronika wydarzeń historycznych Ziemi Kamieńskiej, Kamień Pomorski 2013, 120.

Kleingärtner Sunhild (red.)

Zob. Błażejowski Artur; Schirren Michael C., *Zwei Vögel...*

Kluge Brend

Zob. Biermann Felix..., *Völkerwanderungszeitlicher...*

176. Kłoczkowski Jerzy

Klöster und Orden im mittelalterlichen Polen, Osnabrück 2013, 541.

(Klio in Polen; 15)

[Wyd. pol.: **Kłoczkowski Jerzy**, *Wspólnoty zakonne w średniowiecznej Polsce*, Lublin 2010.

Dzieje Chrześcijaństwa Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów]

177. Klys Jan A.

Herzberg, czyli o rozpustnym biskupie, „Rocznik Historyczny Polic” 1, 2013, 91–95.

[Pienice]

178. Klys Jan A., Kuderski Grzegorz

Z dziejów Hohenleese, „Rocznik Historyczny Polic” 1, 2013, 96–99.

[Leśno Górne]

179. Kochanowska Janina

Zabytkowa zabudowa Gryfic i jej konserwacja, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 235–258.

180. Kokowski Andrzej (rec.)

[*Kraszczuk Robert*, *Ziemia zapomniana. Przewodnik po Ziemi Wałeckiej i okolicach na podstawie znalezisk od neolitu po średniowiecze*, *Walcz 2011*], „*Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Wałeckiej*” 4, 2013, 226–229.

Kolenda Justyna (red.)

Zob. Chudziak Andrzej, *Związki...*; Malinowski Tadeusz; Kowalska Anna B., *Kilka...*

181. Konopka Przemysław (rec.)

Odkrywanie Nowej Marchii, „*Rocznik Chojeński*” 5, 2013, 355–357.

[Dot. publ.: *Wędrówki między Odrą a Drawą. Spotkanie z Nową Marchią*, red. P. Rutkowski, Potsdam 2012]

182. Konopka Wojciech

Próba uchwycenia lokalizacji wybranych obiektów związanych z prawem karnym w Wolinie, Kamieniu, Gryfinie i Białogardzie, „*Stargardia*” 7, 2013 (2011/2012), 184–185.

183. Konopka Wojciech

Szczecińskie miejsca straceń na tle obiektów jurysdykcji karnej w Europie Środkowej. Próba lokalizacji wybranych obiektów z XIII–XIX wieku, „*Materiały Zachodniopomorskie*” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 297–315.

184. Kopydłowski Janusz (oprac.)

Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za 2012 rok, „*Nasze Pomorze*” 14, 2013 (2012), 287–298.

Kopydłowski Janusz (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

Koremba Łukasz

Zob. Czapski Romuald...

185. Kosicki Paweł

Pałac w Swobnicy. Zapomniana perła Pomorza Zachodniego, „*Spotkania z Zabytkami*” 3/4, 2013, 40–43.

186. Kostkiewicz-Górska Grażyna (oprac.)

Cedynia – od średniowiecza do dziś. Sprawozdanie z konferencji, [Cedynia 25.06.2013], „*Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*” 20, 2013, 463–465.

187. Kostkiewicz-Górska Grażyna, Zielińska Danuta (oprac.)

Bibliografia historii regionu [chojeńskiego za lata 2012–2013], „*Rocznik Chojeński*” 5, 2013, 359–365.

188. Kostkiewicz-Górska Grażyna, Zielińska Danuta (oprac.)

Materiały do historii regionu [Nowej Marchii] za rok 2012, „*Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny*” 20, 2013, 517–556.

189. Kościelna Joanna

Cedynia w Kronice Augustyna Kehrberga, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdałski, Chojna–Szczecin 2013, 171–184.

(*Terra Incognita*; 6)

190. Kościelna Joanna

Dzieje nie tylko świątyni, „*Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)*” 10/12, 2013, 29–31.

[Dot. konferencji *Od chrystianizacji do współczesności. Z dziejów kościoła Świętego Ducha w Moryniu z okazji 750-lecia*, 26.10.2013]

191. Kościelna Joanna

Moryń – miasto i jego świątynia w początkach XVIII w., [w:] *Od chrystianizacji do współczesności. Studia zebrane z okazji Jubileuszu 750-lecia kościoła św. Ducha w Moryniu*, red. P. Migdalski, Chojna–Moryń 2013, 73–95.
(Terra Incognita; 8)

192. Kościelna Joanna

Spuścizna Johanna Christopha Beckmanna (1641–1717) jako źródło do dziejów Nowej Marchii, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 111–133.
[Dot. publ.: **Beckmann Johann Ch.**, *Historische Beschreibung der Chur und Mark Brandenburg*, Berlin 1751–1753]

Kowalewska Barbara

Zob. Chudziak Wojciech..., *Badania...*

193. Kowalska Anna B.

Kilka uwag na temat recepcji obcych wzorców kulturowych we wczesnośredniowiecznych ośrodkach pomorskich, [w:] *Z badań nad kulturą społeczeństw pradziejowych i wczesnośredniowiecznych*, red. J. Kolenda [et al.], Wrocław 2013, 617–623.
[Budzistwo, Kamień Pom., Szczecin, Wolin]

194. Kowalska Anna B.

Original or imitation? Comments on the presence of the Scandinavians at the estuary of the Oder River in the Early Middle Ages, [w:] *Scandinavian Culture in Medieval Poland*, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 247–266.
(Interdisciplinary Medieval Studies; 2)
[M in.: Kamień Pom., Szczecin, Wolin]

195. Kowalska Anna B.

Rzemiosło szewskie wczesnośredniowiecznego Wólina, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 201–235.
(Origines Polonorum; 6)

196. Kowalska Anna B.

Wytwórczość skórzana w późnośredniowiecznej Dzielnicy Chyżyńskiej w Szczecinie = Leathenworking in Late Medieval Szczecin Chyżyńska Neighbourhood, Szczecin 2013, 275 + CD-ROM: Katalog.

197. Kowalska Anna B., Kozłowska Dorota

Osada w Węltynie, gm. Gryfino, stanowisko nr 11 (AZP 34–05/120), „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 507–515.

Kowalska Anna B.

Zob. Kowalski Krzysztof (oprac.).

198. Kowalska Anna B. (oprac.)

[**Porzeziński Antoni**, *Osadnictwo ziemi cedyńskiej we wczesnym średniowieczu. Archeologiczne studium osadnicze, Chojna 2012. Terra Incognita; 3*], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 567.

199. Kowalska Anna B. (oprac.)

[*Badania zachodniej części Kwartalu 5*, red. K. Kwiatkowski, Stargard 2012. *Archeologia Stargardu; t. 1*], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1(9): *Archeologia*, 2013 (2012), 565–566.

200. Kowalska Anna B. (oprac.)

[**Stanisławski Błażej M.**, *Garncarstwo wczesnośredniowiecznego Wólina*, Wrocław 2012], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 562.

201. Kowalska Anna B. (oprac.)

[**Wojtkowiak Joanna**, *Skandynawskie wpływy kulturowe w Wolinie (IX–XI wiek)*, Wrocław 2012], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 561.

202. Kowalska Anna B. (oprac.)

[Zaginione – Ocalone. Szczecińska kolekcja starożytności pomorskich, red. K. Kowalski, D. Kozłowska-Skoczka, Szczecin 2012], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 570.

203. Kowalska Anna B. (oprac.)

[Ze studiów nad wczesnośredniowiecznym Pomorzem, red. W. Świętosławski, Łódź 2012. Acta Archaeologica Lodziensia; 58], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 559–560.

204. Kowalski Krzysztof

Muzealne opowieści o megalitach, [w:] *Megalithy Pomorza Zachodniego. Na tropie budowniczych tajemniczych grobowców z epoki kamienia = Megaliths of Western Pomerania. On the track of the builders of the mysterious stone age tombs*, red. A. Matuszewska, M. Szydłowski, Szczecin 2013, 11–14.

205. Kowalski Krzysztof

Zaginione – Ocalone. Szczecińska kolekcja starożytności pomorskich, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 622–624.

[Wystawa czasowa w Muzeum Narodowym w Szczecinie, 4.09.2012–24.02.2013]

Kowalski Krzysztof

Zob. Matuszewska Agnieszka, *Dolne...*

206. Kowalski Krzysztof (oprac.)

[Kowalska Anna B., Dworaczyk Marek, Szczecin wczesnośredniowieczny. Nadodrzańskie centrum, Warszawa 2011. *Origines Polonorum*; 5], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 555–556.

Kowalski Krzysztof (red.)

Zob. Kowalska Anna B. (oprac.), [Zaginione...]

207. Kosińska Bogdana

Szczecińskie muzeum wczoraj, [w:] *100 lat Muzeum w Szczecinie = 100 Jahre Museum in Stettin*, red. Sz. P. Kubiak, D. Kacprzak, Szczecin 2013, 14–181.

Kozłowska Dorota

Zob. Burdziej Marcin...; Kowalska Anna B...., *Osada...*

Kozłowska-Skoczka Dorota (red.)

Zob. Kowalska Anna Bogumiła (prac.), [Zaginione...]

208. Kozłowski Kazimierz

O potrzebie recenzowania monografii regionalnych. Refleksja na przykładzie trylogii Jarosława Leszczeńskiego o losach Złocieńca, „Przegląd Zachodniopomorski” 2 (28), 2013, 123–132.

[Dot. publ.: **Leszczeński Jarosław**, *Złoceniec – przygoda z historią*, cz. 1, Warszawa 2007; *Złoceniec – przygoda z historią*, cz. 2: *Ostatnie stulecie Falkenburga*, Warszawa 2007; *Złoceniec – przygoda z historią*, cz. 3: *Złoceniec nie całkiem odzyskany*, Warszawa 2009]

209. Krajewski Przemysław

Notes on the archaeology of Wolin Island in the light of changeable features of geographic environment, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 13–23.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Krajewski Przemysław

Zob. Janowski Andrzej... DPI: Pastuszka Wojciech, 30.04.2013.

210. Kraszczuk Robert

Katalog zbiorów ziemi waleckiej i okolic, cz. 2: *Epoka brązu*, „Studia i Materiały do Dziejów Ziemi Waleckiej” 4, 2013, 8–40.

211. Kraszczuk Robert

Niezauważona rocznica, czyli Stulecie muzealnictwa na Ziemi Waleckiej, Wałcz 2013, 93.

Kraszczuk Robert

Zob. Kokowski Andrzej (rec.).

212. Kreplin Klaus D.

Essen, Trinken, Schlafen. Gastgeber und Wirte im ehemaligen Kreis Bütow in Pommern, Pruszcz Gdański 2013, 258.

[Bytów (okręg)]

213. Krężelewska Joanna, Sołowij Cezary (oprac.)

Historia, [w:] *Osobliwości Gminy Sianów. 670 lat miasta Sianów*, red. J. Krężelewska, C. Sołowij, Sianów 2013, 5–15.

Krivosheev Yuri (red.)

Zob. Szczepanik Paweł... .

214. Krocak Czesław, Migdalski Paweł (rozm.)

Moje spotkanie z archeologią, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 295–308.

(Terra Incognita; 6)

[Wspomnienia emerytowanego pracownika Muzeum Regionalnego w Cedyni]

Kroker Martin

Zob. Biermann Felix, *Christianisierung...*; Flachenecker Helmut; Kamp Hermann; Lübke Christian; *Mit Engelszungen...*; *Papst...*

Kroll Stefan

Zob. Braun Frank... .

Kruk Janusz (red.)

Zob. Słownik... .

215. Krüger Joachim

Siosunki duńsko-brandenburskie nad Odrą w XII/XIII i w XIV w. za panowania królów duńskich – Waldemara II Zwycięskiego i Waldemara IV Atterdaga, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 133–145.

(Terra Incognita; 6)

Krüger Kersten

Zob. Braun Frank... .

Kruk Janusz (red.)

Zob. Słownik... .

216. Krzemiński Tomasz

Alltag in den kleinen und mittelgrossen Städten Pommerellens in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts als Gegenstand historischer Forschung. Probleme und Forschungsvorschläge, „Zapiski Historyczne” 4 (78), 2013, 41–54.

[M. in. Bytów]

217. Krzysiak Agnieszka

Czarnówko stan. 5, gm. Nowa Wieś Lęborska, pow. Lębork. Wyniki badań wykopaliskowych przeprowadzonych w latach 2008–2010, [w:] 18. Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 133–156.

Kubiak Szymon P. (red.)

Zob. Karwowski Lech; Kozińska Bogdana.

218. Kuczkowski Andrzej

Cholin – Gollenberg – Góra Chełmska. Źródła archeologiczne do dziejów Góry Chełmskiej koło Koszalina, Koszalin 2013, 235.

(Koszalińskie Zeszyty Muzealne. Seria B–8. Archeologia; 3)

Kuczkowski Andrzej

Zob. Borkowski Jacek..., Galewski Tomasz.

Kuderski Grzegorz

Zob. Klys Jan A....

Kühne Hartmut (red.)

Zob. Ansorge Jörg, *Pilgerzeichen...*; Majewski Marcin, *Pilgerzeichen...*; Rębkowski Marian; Samariter Renate.

Kuik-Kalinowska Adela (red.)

Zob. Brochocka Anna; Foltyn Rafał; Nowak Bronisław.

Kulesza Michał

Zob. Borkowski Jacek....

219. Kuna Marcin

Mury miejskie Trzcińska-Zdroju, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 113–137.

Kurasieński Tomasz

Zob. Lucypera Paweł....

220. Kurka Grzegorz

XIII-wieczna dłubanka po konserwacji trafiła do M[muzeum] H[istorii] Z[iemi] K[amięskiej], „Pomorzanin. Dwutygodnik Społeczno-Polityczny Pomorza Zachodniego” 20, 2013, 20.

Kurka Grzegorz

Zob. Gibczyński Maciej....

221. Kurzyńska Marta (oprac.)

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2012 rok, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 578–606.
[Zawiera indeks nazw geograficznych]

222. Kurzyńska Marta (oprac.)

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2011 rok – suplement, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 571–577.
[Zawiera indeks nazw geograficznych]

Kustosz Henryk

Zob. DPI: Pastuszka Wojciech, 26.10.2013.

223. Kwapiński Marian, Kwapiński Aleksander

Z historii badań nad wyobrażeniami na ceramice grobowej kultury pomorskiej, „Folia Praehistorica Posnaniensia” 17, 2013 (2012), 243–255.

224. Kwaśkiewicz Maciej, Kajkowski Kamil

Historiô, [w:] *Bëtowskô Zemia. Úczbównik*, red. C. Obracht-Prądzyński, P. Dziekanowski, Bytów 2013, 61–109.

225. Kwiatkowski Karol

Fajki gliniane z badań interwencyjnych przy odwachu w Stargardzie, [w:] 18. Sesja Pomorzoznawcza. *Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 283–298.

226. Kwiatkowski Karol

Zespół jednorodnych fajek glinianych z badań archeologicznych Kwartału 9. w Stargardzie, [w:] 17. Sesja Pomorzoznawcza. *Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 71–90.

Kwiatkowski Karol

Zob. Aniszewska Jolanta...; Burdziej Marcin... DPI: Pastuszka Wojciech, 30.01.2013.

Kwiatkowski Karol (red.)

Zob. Kowalska Anna B. (oprac.), *[Badania...*

Lambacher Lothar (red.)

Zob. Ansorge Jörg, *Pilgerzeichen...*; Majewski Marcin, *Pilgerzeichen...*; Rębkowski Marian; Samariter Renate.

- 227. Leszczelowski Jarosław**
Henrykowscy Golczowie, Siemczyno 2013, 236.
- 228. Leszczelowski Jarosław**
Między Drawskim Pomorskim a Złocińcem, czyli wędrówki w pięciu wymiarach, Sławno –Piła–Złocieniec 2013, 132.
- 229. Leszczelowski Jarosław**
Starostowie i raubritterzy, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 1, 2013, 44–52.
[Dot. rodziny Golczów]
- Leszczelowski Jarosław**
Zob. Kozłowski Kazimierz.
- 230. Leukhardt Markus**
Witten- und Schillingprägung der Herzöge von Pommern-Wolgast und Pommern-Barth, „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 7–29.
- 231. Libert Lutz**
Steinzeitlicher Schädel mit Trepanationsöffnung aus Bölkendorf, „Angermünder Heimatkalender” 2014, 2013, 38–42.
- 232. Liesenberg Carsten**
Regulacja Odry w rejonie Cedyni, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 185–191.
(Terra Incognita; 6)
- 233. Lubinus Eilhard**
Krótki opis Pomorza i z nim związanych, godnych pamięci spraw, [w:] *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 383–405.
[Zawiera katalog miast i ryb]
- Lubinus Eilhard**
Zob. Gaziński Radosław; Grzelak Jerzy, *Dokumenty... / Dziennik... / Źródła...*; Gwiazdowska Ewa, *O ikonografii...*; Jäger Eckhard; Skrycki Radosław; Szeliga Jan; DP: Jaszczyński Marek.
- 234. Lübke Christian**
Religion der Slawen, [w:] *Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter*. Bd. 1: *Essays*, Hrsg. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Paderborn 2013, 405–408.
- 235. Lubowicka Alicja M., Mówińska Maja**
Kościół Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej = Kirchen der Erzdiözese Stettin-Cammin, Bydgoszcz 2013, 232.
(Nasze Dziedzictwo; 3)
- 236. Lucey Paweł, Kurasiński Tomasz, Pudło Piotr**
Wczesnośredniowieczne miecze ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie w świetle ponownej analizy typologiczno-chronologicznej i technologicznej, cz. 2, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 269–298.
- Lutze André**
Zob. Brandt Dirk... .
- 237. Łuczak Marek**
Gotyckie kościoły Gminy Kołbaskowo = Gotischen Kirchen der Gemeinde Kolbitzow, Szczecin 2013, 144.
- 238. Łuczak Marek**
Mierzyn przez wieki = Möhringen im Laufe der Zeit, Szczecin 2013, 144.

239. Łuczak Marek

Szczecin. Stare Miasto = Altstadt, Szczecin 2013, 768.

Łukasik Alicja (red.)

Zob. Brzustowicz Bogdan W.; Brzustowicz Grzegorz J., *Wedlowie...*; Bucka Karolina; Rymar Edward, *Epizod...*; Słowiński Sławomir...

240. Łysiak Wojciech

Co morze zabrało. Folklorystyczne interpretacje zaginionych miejscowości, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 235–247.

241. Machajewski Henryk

Gronowo. Ein Gräberfeld der Wielbark-Kultur in Westpommern, Warszawa–Szczecin–Gdańsk 2013, .210.

(Serii Monumenta Archaeologica Barbaria; 18)

[Autorzy aneksów: Rożnowski Franciszek, Maik Jerzy, Cybulska Maria]

Maik Jerzy

Zob. Machajewski Henryk.

242. Majewski Marcin

Gmina Chociwel, Stargard 2013, 32.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

243. Majewski Marcin

Gmina Dobrzany, Stargard 2013, 28.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

244. Majewski Marcin

Gmina Dolice, Stargard 2013, 40.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

245. Majewski Marcin

Gmina Ińsko, Stargard 2013, 24.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

246. Majewski Marcin

Gmina Kobylanka, Stargard 2013, 20.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

247. Majewski Marcin

Gmina Marianowo, Stargard 2013, 24.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

248. Majewski Marcin

Gmina Stara Dąbrowa, Stargard 2013, 28.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

249. Majewski Marcin

Gmina Stargard, Stargard 2013, 68.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

250. Majewski Marcin

Gmina Suchań, Stargard 2013, 24.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

251. Majewski Marcin

Miasto Stargard, Stargard 2013, 28.

(Zabytki powiatu stargardzkiego)

252. Majewski Marcin

Katalog zabytków powiatu stargardzkiego. Suplement, Stargard 2013, 226.

253. Majewski Marcin

Pilgerzeichen auf Glocken in hinterpommerschen Kirchen, [w:] *Wallfahrer aus dem Osten. Mittelalterliche Pilgerzeichen zwischen Ostsee, Donau und Seine. Beiträge der Tagung Perspektiven der europäischen Pilgerzeichenforschung, Prag 21–24.04.2010*, Hrsg. H. Kühne, L. Lambacher, J. Hrdina, Frankfurt a. M. [et al.] 2013, 51–68.

(Europäische Wallfahrtsstudien; 10)

[Będargowo (pow. Choszczno), Gudowo, Kwasowo, Mechowo, Mielno (pow. Łobez), Pieńkowo, Sielsko, Stargard Szcz., Szczecin, Trzebiatów, Warszyn]

254. Majewski Marcin

Późnośredniowieczny warsztat ludwisarski odkryty na Kwartale 9 w Stargardzie, [w:] *17. Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 45–69.

255. Majewski Marcin

Zabytki powiatu stargardzkiego, Stargard 2013, 93 + 28.

[Zawiera: instrukcję dla właścicieli obiektów sakralnych w zakresie przeciwdziałania przestępczości i pożarom wraz z katalogiem zabytków ruchomych zaginionych z terenu pow. stargardzkiego]

Majewski Marcin

Zob. Burdziej Marcin... . DP: Majewski Marcin... . DPI: Pastuszka Wojciech, 30.01.2013, 22.10. 2013.

Makała Rafał (red.)

Zob. Złoty... .

256. Makowski Andrzej

Maritime piracy – barbarism or a common way of performing the sea trade, [w:] *Barbarians at the Gates. A monograph based on material from the 6. International Study Session on the History of Peoples on the Baltic Sea, Wolin 5–7.08.2011*, eds. M. Franz, Z. Pilarczyk, Toruń 2013, 183–205.

(Mare Integrans. Studies on the History of the shores on the Baltic Sea)

[Bałtyk]

Malinowski Bronisław (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

257. Malinowski Tadeusz

Uwagi o pochówkach cząstkowych ludności kultury pomorskiej, [w:] *Z badań nad kulturą społeczeństw pradziejowych i wczesnośredniowiecznych*, red. J. Kolenda [et al.], Wrocław 2013, 251–259.

[M.in.: Białogard. Zawiera aneks: **Miłosz Elżbieta**, *Wyniki ekspertyzy antropologicznej materiałów kostnych z Białogardu*, 256–259]

258. Małecki Arkadiusz

Spółeczna Opieka Zabytków na Pomorzu Zachodnim w latach 1952–1970, „Wiadomości Konserwatorskie” 33, 2013, 91–98.

Marek Lech (red.)

Zob. Stąpór Michał.

Markiewicz Malwina (oprac.)

Zob. Szumowska-Charbin Monika (oprac.).

259. Matecka Małgorzata

Gmina Moryń na „Cesterkim Szlaku”, „Kronika Moryńska” 2012/2013, 2013, 30–31.

260. Matecka Małgorzata

Historia [Morynia], „Kronika Moryńska” 2012/2013, 2013, 3–12.

- 261. Matecka Małgorzata**
Młyny na rzece Słubi, „Kronika Moryńska” 2012/2013, 2013, 25–28.
- 262. Matecka Małgorzata**
Żarno spod Dolska, „Kronika Moryńska” 2012/2013, 2013, 29.
- 263. Matuszewska Agnieszka**
Grobowce megalityczne Pomorza Zachodniego. Program badawczo-konserwatorski, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 625–629.
- 264. Matuszewska Agnieszka**
Konstrukcje megalityczne z Golic, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 49–57.
- 265. Matuszewska Agnieszka, Kowalski Krzysztof**
Dolne Nadodrze w młodszej epoce kamienia jako przedmiot badań regionalnych, [w:] *Region i regionalizm w archeologii i historii*, red. J. Hoff, S. Kadrow, Rzeszów 2013, 74–91.
- 266. Matuszewska Agnieszka, Schiller Marek, Słowiński Sławomir**
Pierwszy krok, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 1/3, 2013, 40–41.
[Dot. publ.: *Megality Pomorza Zachodniego. Na tropie budowniczych tajemniczych grobowców z epoki kamienia*, red. A. Matuszewska, M. Szydłowski, Szczecin 2013]
- 267. Matuszewski Agnieszka, Szydłowski Marcin**
Mikroregion Cedynia w pradziejach. Zarys problematyki, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 77–86.
(Terra Incognita; 6)
- 268. Matuszewski Agnieszka, Szydłowski Marcin**
Projekt weryfikacji grobowców megalitycznych na terenie Pomorza Zachodniego, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. *Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 29–37.
- 269. Matuszewska Agnieszka, Szydłowski Marcin**
Wstęp / Megalityczny projekt / Poszukiwania terenowe / Archeoturystyka / Zakończenie [w:] *Megality Pomorza Zachodniego. Na tropie budowniczych tajemniczych grobowców z epoki kamienia = Megaliths of Western Pomerania. On the track of the builders of the mysterious stone age tombs*, red. A. Matuszewska, M. Szydłowski, Szczecin 2013, 7–9 / 15–17 / 19–21 / 35–37 / 39–40.
- Matuszewska Agnieszka**
Zob. Burdziej Marcin... .
- Matuszewska Agnieszka (red.)**
Zob. Kowalski Krzysztof, *Muzealne...*; Matuszewska Agnieszka..., *Pierwszy...*; Matuszewska Agnieszka..., *Wstęp...*; Pospieszny Łukasz; Wilgocka Aleksandra... .
- 270. Mączyńska Magdalena**
Światło z popiołu. Wędrówki ludów w Europie w IV i V wieku, Warszawa 2013, 336.
- 271. Mecking Oliver**
Naturwissenschaftliche Untersuchungen an Bleiglasrinegen aus Erfurt, Trommsdorffstarsse. Beitrag zu Bleiglasern in Mittel- und Nordeuropa im Mittelalter, „Alt-Thüringen. Arbeitshefte des Thüringischen Landesamtes für Denkmalpflege und Archäologie. Archäologische Reihe” 42, 2013 (2010/2011), 324–349.
- 272. Meier Martin**
Vorpommern nördlich der Peene unter dänischer Verwaltung 1715 bis 1721. Aufbau einer Verwaltung und Herrschaftssicherung in einem eroberten Gebiet, München 2008, 371.
(Beiträge zur Militärgeschichte; 65)
- 273. Meinhardt Matthias (rec.)**
[Igel Karsten, Zwischen Bürgerhaus und Frauenhaus. Stadtgestalt, Grundbesitz und Sozialstruktur im spätmittelalterlichen Greifswald, Köln 2011. Städteforschung, Reihe A: Darstellungen; 71], „Zeitschrift für Historische Forschung” (40), 2013, 296–297.

274. Messal Sebastian, Rogalski Bratłomiej

Polsko-niemiecki projekt badawczy Frühe Slawen im Odermündungsgebiet – zur Siedlungsgeschichte des Pyritzer Landes (Polen) vom 6. bis 9. Jahrhundert. Pierwszy sezon badań – metody, wyniki, oczekiwania, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 207–216.

[Derczewo, Dobropole Pyrzyckie, Dziedzice, Moskorzyno, Strapie, Suchań]

275. Messal Sebastian, Rogalski Bratłomiej

Wstępne wyniki prospekcji archeologicznej koryta Malej Iny w miejscowości Lubiana, gm. Pelczyce, pow. Choszczno, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 455–467.

Messal Sebastian

Zob. Jöns Hauke..., *Neue...*; Rogalski Bratłomiej..., *Frühe...*

Mierzwiński Andrzej (red.)

Zob. Chudziak Andrzej; Malinowski Tadeusz; Kowalska Anna B., *Kilka...*

276. Migdalski Paweł

Bitwa pod Cidini w historiografii, [w:] Cedyńia i okolice poprzez wieki, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 37–64.

(Terra Incognita; 6)

277. Migdalski Paweł

O historii Bałtyku nie tylko interaktywnie, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 4/6, 2013, 50–52.

[Dot. projektu badawczego Katedry Archeologii US: *Wirtualny podręcznik świata bałtyckiego*]

278. Migdalski Paweł

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2012, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 373–380.

279. Migdalski Paweł

Wprowadzenie, [w:] Cedyńia i okolice poprzez wieki, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 5–21.

(Terra Incognita; 6)

280. Migdalski Paweł (rec.)

[*Rosik Stanisław, Conversio gentis Pomeranorum. Studium świadectwa o wydarzeniu (XII wiek), Wrocław 2010*], „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 206–208.

Migdalski Paweł (red.)

Zob. Gahlbeck Christian; Gut Paweł, *Z dziejów...*; Kalita-Skwirzyńska Kazimiera, *Cedyńia...*; Kościelna Joanna A., *Cedyńia...*; Kroczak Czesław; Krüger Joachim; Liesenberg Carsten; Matuszewski Agnieszka..., *Mikroregion...*; Migdalski Paweł, *Bitwa...*; Migdalski Paweł, *Wprowadzenie...*; Piotrowski Andrzej, *Geologiczna...*; Płotkowiak Maciej; Porzeziński Antoni, *Badania...*; Rosik Stanisław, *Bitwa...*; Rymar Dariusz (oprac.); Rymar Edward, *Cedyńia...*; Schmook Reinhard; Strzelczak Jerzy, *Mieszko...*; Syska Ewa.

Mikołajczyk Andrzej

Zob. Gaziński Radosław...

Milisauskas Sarunas (red.)

Zob. *Słownik...*

Miłosz Elżbieta

Zob. Malinowski Tadeusz.

281. Mit

Mit Engelszungen. Otto von Bamberg missioniert in Pommern, [w:] Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter, Bd. 2: Katalog, red. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Padeborn 2013, 623–642.

Modzelewski Karol

Zob. Dücker Julia (rec.).

282. Mohr Lutz

Drachenschiffe in der Pommernbucht. Jomswikinger, ihre Jomsburg und der Gau Jom, Rostock 2013, 208.

(Edition Rostock Maritim)

283. Morawiec Jakub

Wolin-Jomsborg w średniowiecznej literaturze skandynawskiej, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 304–320.

(Origines Polonorum; 6)

Moździuch Sławomir (red.)

Zob. Biermann Felix, *Möglichkeiten...*; Biermann Felix, *Slavic...*; Chudziak Wojciech, *Remarks...*; Duczko Władysław; Indruszewski George; Kowalska Anna B, *Original... / Kilka...*; Malinowski Tadeusz; *Scandinavian...*; Sikora Jerzy, *Ethnos...*; Stanisławski Błażej, *Norse...*

Mówińska Maja

Zob. Lubowicka Alicja M.

284. Mühle Eduard (rec.)

[*Rębkowski Marian*, *Christianisierung Pommerns. Eine archäologische Studie*, Bonn 2011. *Universitätsforschung zur prähistorischen Archäologie*; 197], „Zeitschrift für Ostmitteleuropaforschung” 62, H. 4, 2013, 706.

Müller Dirk H

Zob. Thomsen Martina (rec.).

Müller Ulrich (red.)

Zob. Schirren Michael C., *Zwei Vögel...*

285. Musiaka Łukasz.

Funkcja turystyczna średniowiecznych zamków i jej wpływ na miasta Pomorza, Warmii i Mazur, Łódź 2013, 201.

[M.in.: Bytów]

286. Nałęcz Jerzy J.

Herb w przestrzeni samorządowej na ziemi drawskiej w przeszłości i współczesnie, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowski” 3, 2013, 102–107.

287. Neugier

Neugier auf Vergangenheit. Geschichte der Familie von Dewitz in Bildern, Hrsg. B. von Dewitz, M. von Dewitz, W. von Dewitz, Schwerin 2013, 448+16.

288. Niedziółka Kamil

Pochówek kultury oksywskiej z cmentarzyska w Czarnówku 5, a kwestia początków kultury oksywskiej w pradolinie Łeby–Redy, [w:] 18. Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 157–163.

289. Niendorf Mathias (rec.)

[*Ślepowroński Tomasz*, *Polska i wschodniemiecka historiografia Pomorza Zachodniego (1945–1970). Instytucje – koncepcje – badania*, Szczecin 2008], „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 203–204.

290. North Michael

Raumkonstruktion durch künstlerische Kommunikation. Ostsee in Spätmittelalter und Früher Neuzeit, [w:] *Neuerfindung des Raumes. Grenzüberschreitungen und Neuordnungen*, Hrsg. A. Drost, M. North, Köln [u.a.] 2013, 53–67.

291. Nowak Bronisław

Motywy heraldyczne i ich symbolika w herbach pomorskich. Gryf, [w:] *Wielkie Pomorze – kultura i sztuka*, red. A. Kuik-Kalinowska, D. Kalinowski, Gdańsk–Słupsk 2013, 91–135.

[Materiały z 3. Międzynarodowej Konferencji Kulturowej *Wielkie Pomorze*, Słupsk 12–14.11.2011]

Nowak Marek (red.)

Zob. Płaza Dominik K.

Nüsse Hans J. (red.)

Zob. Biermann Felix..., „*Tötenfeuer*”...; Kieseler Andreas.

Obracht -Prądyński Cezary (red.)

Zob. Kąjkowski Kamil, *Pradzeje*...; Kwaśkiewicz Maciej...

292. Ossowski Waldemar

Klamry szkatliczne z terenu Polski, [w:] 17. *Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 179–192.

[M.in.: Kołobrzeg, Stargard Szcz., Szczecin]

293. Ostasz Adam, Rogalski Bartłomiej

Osada z fazy marianowskiej w Troszynie, pow. Kamień Pomorski, stan. 12, [w:] 18. *Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 95–114.

Ostasz Aleksander

Zob. Grabowski Michał..., *Drewniana... / Ster...*

294. Osypińska Marta

Zwierzęta w gospodarce wczesnośredniowiecznego Szczecina, Poznań 2013, 289.

Paner Henryk (red.)

Zob. Kamiński Roman...; Kwiatkowski Karol, *Zespół*...; Majewski Marcin, *Późnośredniowieczny*...; Ossowski Waldemar; Romanowicz Paulina, *Akcesoria*...; Stań Karolina.

295. Papst

Papst und Kaiser wollen es. Baltikum – Christianisierung mit allen Mitteln, [w:] *Credo-Christianisierung Europas im Mittelalter*, Bd. 2: *Katalog*, red. Ch. Stiegemann, M. Kroker, W. Walter, Paderborn 2013, 643–867.

296. Paszkiewicz Borys

Zigiebie oczka krzyżackiej Nowej Marchii, Gryfina i Strasburga Wkrzańskiego, „Przegląd Numizmatyczny” 3, 2013, 17–20.

[M. in.: Choszczno, Gryfino, Pyrzyce, Szczecin, Świdwin]

Paszkiewicz Borys

Zob. Grochowska-Jons Marzena.

297. Pawłowska Agnieszka

Zabytki cechowe w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie, „Przegląd Zachodniopomorski” 4 (28), 2013, 23–40.

298. Pawłowski Mieszko

Siedemnastowieczny skarb monet zachodniopomorskich z Choszczna, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 407–454.

299. Pesch Alexandra

Odin mit Wolfspelzmütze? Neufund eines Goldbrakteaten bei Weltzin, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte, „*Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern*” 60, 2013 (2012), 83–98.

300. Piątkowska-Małecka Joanna

Łowiectwo ssaków na ziemiach polskich. Od neolitu do okresu wędrówek ludów, Warszawa 2013, 522. [Cedynia, Szczecin, Żalęciono, Żuków]

Piecewicz Eugeniusz

Zob. DPI: Jantarka Anna, 14.01.2013.

301. Piekalski Jerzy, Wachowski Krzysztof

„Rodzime i obce” w krajobrazie kulturowym średniowiecznych ziem polskich, „Archeologia Historia Polona” 21, 2013, 127–169.

[M. in. Kołobrzeg, Szczecin]

302. Pioter Pieter J.

Viking Age Costume Guide, Szczecin 2013, 142.

Pilarczyk Zbigniew (red.)

Zob. Babij Paweł; Kajkowski Kamil, *Role...*; Makowski Andrzej; Sikora Jerzy, *Early...*; Szczepanik Paweł, *Masks...*

303. Piniński Jerzy

Coins in Pomerania between the 8th and 10th century, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, red. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 323–335.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

304. Piotrowski Andrzej

Geologiczna przeszłość Cedyni i okolic, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 67–76.

(Terra Incognita; 6)

305. Piotrowski Andrzej

Hipotetyczne tsunami Anno Domini 1757 w okolicach Trzebiatowa, [w:] *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 56–60.

306. Piotrowski Andrzej

Kościół w Moryniu jako przedsięwzięcie budowlane w końcu XIII w., [w:] *Od chrystianizacji do współczesności. Studia zebrane z okazji Jubileuszu 750-lecia kościoła św. Ducha w Moryniu*, red. P. Migdalski, Chojna–Moryń 2013, 61–71.

(Terra Incognita; 8)

307. Plessow Oliver

Stadt im Mittelalter, Stuttgart 2013, 175.

[M. in. Szczecin]

308. Płaza Dominik K.

Uwagi o produkcji i występowaniu jednozadziorców w mezolocie na ziemiach polskich, [w:] *Retusz – jak i dlaczego? Wieloperspektywność elementu twarzowego*, red. M. Nowak, D. Stefański, M. Zając, Kraków 2013, 155–163.

(Prace Archeologiczne. Studia; 66)

[M.in.: Choszczno, Gryfice, Szczecin]

309. Płotkowiak Maciej

Anastyloza portalu północnego w skrzydle zachodnim klasztoru Cysterek w Cedyni, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 271–280.

(Terra Incognita; 6)

310. Podruczny Grzegorz

Król i jego twierdze. Fryderyk Wielki i pruskie fortyfikacje stałe w latach 1740–1786, Oświęcim 2013, 449.

[M in.: Kołobrzeg, Szczecin, Szczecin–Dąbie, Świnoujście]

311. Pomorska

Pomorska Droga św. Jakuba. Przewodnik turystyczny, red. M. Duda, T. Duda, Szczecin 2013, 210.

312. Porzeziński Antoni

Badania wykopaliskowe na grodzisku w Cedyni (stanowisko nr 1) w latach 1958–1959 i 1961, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 87–109.

(Terra Incognita; 6)

313. Porzeziński Antoni

Recz – Stare Miasto. Ratownicze badania archeologiczne przy ul. Ratuszowej w 2007 roku, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 193–233.

314. Porzeziński Antoni

Wczesnośredniowieczna osada z VIII–IX wieku w Steklnie, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 63–83.

Porzeziński Antoni

Zob. Kowalska Anna B. (oprac.), [Porzeziński...]

315. Pospieszny Łukasz

Pozostałości grobowców megalitycznych w świetle badań geofizycznych, [w:] *Megalithy Pomorza Zachodniego. Na tropie budowniczych tajemniczych grobowców z epoki kamienia = Megaliths of Western Pomerania. On the track of the builders of the mysterious stone age tombs*, red. A. Matuszewska, M. Szydłowski, Szczecin 2013, 32–33.

316. Posselt Normen

Spätslawische Siedlung von Leyerhof in Vorpommern, [w:] *Soziale Gruppen und Gesellschaftsstrukturen im westslawischen Raum. Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte der 20. Jahrestagung des Mittel- und Ostdeutschen Verbandes für Altertumsforschung in Brandenburg (Havel), 16–18.04.2012*, Hrsg. F. Biermann, T. Kersting, A. Klammt, Langenweissbach 2013, 315–324.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas; 70)

317. Poświatowska Julia

Medal LUX ET LAUS dla profesora Władysława Filipowiaka, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 1/3, 2013, 23–24.

Price T. Douglas

Zob. Buko Andrzej...

Pudło Piotr

Zob. Lucypera Paweł...

318. Profesor

Profesor Władysław Filipowiak udekorowany medalem „Lux et Laus”, „Kronika Szczecina” 31, 2012, 153–154.

319. Puławski Andrzej

Relikty murów obronnych miasta Ińsko, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 251–252.

320. Puławski Andrzej

Zamek Szadzko w średniowieczu, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 139–150.

Radziwiński Andrzej (red.)

Zob. Simiński Rafał, Konrad...

321. Rassmann Kurt, Weinbruch Stephan

Frühbronzezeitlicher Ringschmuck und Randleistenbeile im Vergleich. Untersuchungen zur chemischen Zusammensetzung mit der Hauptkomponentenanalyse, „Germania. Korrespondenzblatt der Römisch-Germanischen Kommission” 1/2 (88), 2013 (2010), 145–162.

322. Rączkowski Włodzimierz, Sroka Jan

Ośrodki miejskie ziemi sławieńskiej – czynnik kulturotwórczy?, [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 7–13.

323. Rączkowski Włodzimierz, Wilgocka Aleksandra

Rekonosans lotniczy jako element identyfikacji grobowców megalitycznych na Pomorzu Zachodnim (sezon 11). Możliwości i ograniczenia, [w:] 18. *Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 39–48.

[M.in. Dolice, Karsko, Krępcewo, Piasecznik, Roścín]

Rączkowski Włodzimierz

Zob. Wilgocka Aleksandra.

Rączkowski Włodzimierz (red.)

Zob. Banaszek Łukasz...; Budziałowski Jerzy, *Historia...*; Chojecka Joanna; Chludziński Andrzej, *Nazwy miast...*; Gwiazdowska Ewa, *Rozwój...*; Rączkowski Włodzimierz..., *Ośrodki...*; Schoebel Martin.

Reimann Heike

Zob. Klammt Anne (rec.).

324. Reszta Krzysztof

Historia kościoła w Kluczewie koło Czaplinka = Geschichte der Kirche in Kluczewo bei Czaplinek, [w:] *Z dziejów ziemi drawskiej i szczecińskiej Międzynarodowa konferencja naukowa, Siemczyno 6.07.2012 = Aus der Geschichte des Dramburger und Neustettiner Landes*, red. A. Chludziński, Pruszcz Gdański 2013, 9–21.

325. Rębkowski Marian

Finds of the Pilgrim Badges from the Polish Baltic Coast, [w:] *Wallfahrer aus dem Osten. Mittelalterliche Pilgerzeichen zwischen Ostsee, Donau und Seine. Beiträge der Tagung Perspektiven der europäischen Pilgerzeichenforschung, Prag 21–24.04.2010*, Hrsg. H. Kühne, L. Lambacher, J. Hrdina, Frankfurt a. M. [et al.] 2013, 33–50.
(Europäische Wallfahrtsstudien; 10)

Rębkowski Marian

Zob. Mühle Eduard (rec.).

Rębkowski Marian (red.)

Zob. Adamczyk Dariusz, *Fernhandelsemporien...*; Biermann Felix, *Neue...*; Bogucki Mateusz; Ilisch Peter; Jankowiak Marek; Janowski Andrzej, *Harbours...*; Jöns Hauke...; Krajewski Przemysław; Piniński Jerzy; Rosik Stanisław; Skre Dagfmm; Słupecki Leszek; Strzelczyk Jerzy; Suchodolski Stanisław; Szydłowski Marcin, *Use...*; Urbańczyk Przemysław; Wiechmann Ralf.

Ring Hendrije

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*;

326. Rogalski Bartłomiej

Badania cmentarzyska w Czelinie, gm. Mieszkowice, pow. Gryfiński, stan. 23. Zarys problematyki grupy lubuskiej, [w:] *Nadodrzańskie spotkania z historią. Polsko-Niemiecka Konferencja Naukowa, Czelin, gm. Mieszkowice, 2.03.2013. Materiały*, red. A. Chludziński, Pruszcz Gdański–Mieszkowice 2013, 11–34.

327. Rogalski Bartłomiej, Messal Sebastian

Frühe Slawen im Pyritzer Land. Erste Ergebnisse eines interdisziplinären Forschungsvorhabens, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 127–206.
[Dobropole Pyrzyckie, Pyrzyce (okręg)]

Rogalski Bartłomiej

Zob. Messal Sebastian..., *Polsko-niemiecki...*; Messal Sebastian..., *Wstępne...*; Ostasz Adam... . DPI: Pastuszka Wojciech, 27.08.2013, 01.10.2013.

328. Romanowicz Paulina

Akcesoria gier i zabaw z najnowszych badań w Stargardzie, [w:] 17. *Sesja Pomoroznawcza. Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 215–229.

329. Romanowicz Paulina

Archaeological finds of playthings in late medieval towns. Contribution to the study of the development of children in the past, [w:] *Child and Childhood in the Light of Archeology*, red. P. Romanowicz, Wrocław 2013, 163–184.

330. Romanowicz Paulina

11. Sesja Centrum Archeologii Średniowiecza i Nowożytności UMK w Toruniu – Rodzime i obce. Rzeczy i idee w kulturze średniowiecza i czasów nowożytnych, Małkocin 9–11.05.2012, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 614–615.

Romanowicz Paulina (red.)

Zob. Romanowicz Paulina, *Archaeological...*

331. Rosik Stanisław

Bitwa pod Cedynią w świetle przekazu Thietmara z Merseburga. Propozycja ponownego „powrotu do źródeł”, [w:] Cedynia i okolice poprzez wieki, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 25–30.

(Terra Incognita; 6)

332. Rosik Stanisław

Fünzig Talente für die Lanze Cäsars und dreihundert für slawische „kontina”,. Zur symbolischen Valorisation der Preise im 12. Jh. in den Biografien Ottos von Bamberg, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 369–375.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

333. Rosiak Stanisław

Gens Pomeranorum u wrót Europy. Znaczenie chrystianizacji w kształtowaniu Pomorza Zachodniego, [w:] *Od chrystianizacji do współczesności. Studia zebrane z okazji Jubileuszu 750-lecia kościoła św. Ducha w Moryniu*, red. P. Migdalski, Chojna–Moryń 2013, 23–33.

(Terra Incognita; 8)

334. Rosik Stanisław

Wolin – religia pogan i konwersja miast na chrześcijaństwo w świetle źródeł łacińskich z XI–XII w. Zarys, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 291–304.

(Origines Polonorum; 6)

Rosik Stanisław

Zob. Migdalski Paweł (rec.).

Roskoschinski Philipp

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*; Biermann Felix..., *Spätslawische...*;

Rossignol Sébastien (red.)

Zob. Błażejowski Artur.

Rożnowski Franciszek

Zob. Machajewski Henryk.

335. Ruchhöft Fred, Schirren C. Michael

Spuren der Eliten? Zur systematischen Funderfassung am Beispiel frühgeschichtlicher Burgwälle des südlichen Peeneraums, [w:] *Soziale Gruppen und Gesellschaftsstrukturen im westslawischen Raum. Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte der 20. Jahrestagung des Mittel- und Ostdeutschen Verbandes für Altertumsforschung in Brandenburg (Havel)*, 16–18.04.2012, Hrsg. F. Biermann, T. Kersting, A. Klammt, Langenweissbach 2013, 211–219.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas; 70)

[Grüttow, Kiren, Schwerinsburg]

Ruchhöft Fred

Zob. Kirsch Kerstin (rec.); Klammt Anne (rec.).

Rutkowski Paweł (red.)

Zob. Konopka Przemysław (rec.).

336. Rymar Dariusz (oprac.)

[*Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013. *Terra Incognita*; 6], „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 459–461.

- 337. Rymar Edward**
Cedynia jako ośrodek administracyjny (XII–XIII w.) i miejski (XIII–XVI w.), [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 113–126.
 (Terra Incognita; 6)
- 338. Rymar Edward**
Epizod pomorski Drawna i Wedłów drawieńskich w drugiej połowie XV wieku, [w:] *Drawno – Neuwedel. Studia i materiały z historii miasta i szlachty nowomarchijsko-pomorskiej*. Folder konferencyjny. Konferencja popularnonaukowa, 27.09.2013, red. G. Brzustowicz, A. Łukasik, Drawno 2013, 17–18.
- 339. Rymar Edward**
Fragmety dziejów Stargardu nad Iną do 1253 roku, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 97–111.
- 340. Rymar Edward**
Kolejne rodziny rycerskie ziemi chojeńskiej, trzcieńskiej i mieszkowickiej w średniowieczu: Fiddichow, Plötz, Schwarzenholtz, Uchtdorf, Steinbeck, Werbelow, Werben, Witte, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 85–112.
- 341. Rymar Edward**
Księstwa zachodniopomorskie w pierwszym okresie wpływów duńskich (1187–1211), „Studia z Dziejów Średniowiecza” 17, 2013, 143–180.
- 342. Rymar Edward**
Metryka nazw wybranych miejscowości powiatu stargardzkiego, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 113–128.
- 343. Rymar Edward**
Nazwy wzniesień w regionie chojeńskim, trzcieńskim i mieszkowickim, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 336–338.
- 344. Rymar Edward**
Zaginione i opustoszałe miejscowości w ziemi chojeńskiej, trzcieńskiej i mieszkowickiej, cz. 4: *Nowy Dwór dziś Osieczce, Babin, Buczyna, Młyn Trutwiniec i wieś Zaborzyce*, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 309–315.
- 345. Rzetelska-Feleszko Ewa**
Nazwy terenowe Pomorza Zachodniego zawierające elementy słowiańskie, t. 2: Q – Ź, Warszawa 2013, 167.
 (Język na Pograniczach 1230–1302; 40)
- 346. Rzetelska-Feleszko Ewa, Petrulevich Alexandra**
Etymologia słowiańskich nazw miejscowych i terenowych z obszaru wolińsko-kamieńskiego, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 320–325.
 (Origines Polonorum; 6)
- 347. Samariter Renate**
Neue Pilgerzeichen und religiöse Zeichen aus Stralsund, [w:] *Wallfahrer aus dem Osten. Mittelalterliche Pilgerzeichen zwischen Ostsee, Donau und Seine. Beiträge der Tagung Perspektiven der europäischen Pilgerzeichenforschung*, Prag 21–24.04.2010, Hrsg. H. Kühne, L. Lambacher, J. Hrdina, Frankfurt a. M. [et al.] 2013, 145–178.
 (Europäische Wallfahrtsstudien; 10)
- Schäfer Heiko**
 Zob. Wegner Martina....
- Scheschkewitz Jonathan (red.)**
 Zob. Schirren Michael C., *Zwei Vögel...*
- Schild Romuald (red.)**
 Zob. *Słownik...*
- Schiller Marek**
 Zob. Matuszewska Agnieszka..., *Pierwszy...*

348. Schirmer Jan

Zur Aussenfarbigkeit von Fachwerk an Bürgerhäusern in Mecklenburg-Vorpommern. Aktuelle Befunde, „KulturERBE in Mecklenburg und Vorpommern“ 7, 2013 (2011), 49–58.

349. Schirren Michael C.

Krusenkrien, Lkr. Vorpommern-Greifswald, Fpl. 3. Weitere spätslawische Siedling südlich der Peene mit ungewöhnlichem Fundspektrum, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern“ 20, 2013, 58–71.

350. Schirren Michael C.

Zwei Vögel aus Usedom. Zur christlichen Deutung von Metallschmuck des 12. Jahrhunderts aus Vorpommern, [w:] *Kulturwandel im Spannungsfeld von Tradition und Innovation. Festschrift für Michael Müller-Wille*, Hrsg. S. Kleingärtner, U. Müller, J. Scheschkewitz, Neumünster 2013, 301–312.

Schirren Michael C.

Zob. Brandt Dirk... .

351. Schleinert Dirk

Neuer Gutshof für Beweringen im Kreis Saatzig, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte“ 1 (51), 2013, 12–16.

[Bobrowniki]

352. Schleinert Dirk

Philipp I (1515–1560), [w:] *Biographisches Lexikon für Pommern*, Bd. 1, Hrsg. D. Alvermann, N. Jörn, Köln [et al.] 2013, 215–220.

(Veröffentlichungen der Historischen Kommission für Pommern. Reihe 5. Forschungen zur Pommerschen Geschichte; 48, 1)

353. Schleinert Dirk

Wärtislaw IX (1398/1400–1457), [w:] *Biographisches Lexikon für Pommern*, Bd. 1, Hrsg. D. Alvermann, N. Jörn, Köln [et al.] 2013, 269–273.

(Veröffentlichungen der Historischen Kommission für Pommern. Reihe 5. Forschungen zur Pommerschen Geschichte; 48, 1)

Sleinert Dirk

Zob. Werlich Ralf G. (rec.).

354. Schmidt Jens P.

Alterbronzezeitlicher Grabhügel mit schiffsförmiger Steinsetzung in der Gemarkung Jägerhof, Lkr. Vorpommern-Rügen, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern“ 60, 2013 (2012), 51–81.

355. Schmidt Jens P.

Bronzezeitliche Hausbefunde und Siedlungen in Mecklenburg-Vorpommern, [w:] *Siedlungen der älteren Bronzezeit. Beiträge zur Siedlungsarchäologie und Paläoökologie des zweiten vorchristlichen Jahrtausends in Südkandinavien, Norddeutschland und den Niederlanden. Workshop, Sankelmark 7–9.04.2011*, Hrsg. K. H. Willroth, Neumünster 2013, 119–136.

(Studien zur nordeuropäischen Bronzezeit; 1)

356. Schmidt Jens P.

Neue Stangenknöpfe und ein Zwergknebel der jüngeren Bronzezeit aus Mecklenburg-Vorpommern, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern“ 20, 2013, 5–11.

[M. in.: Bömitz, Butzow]

357. Schmidt Jens P.

Zwei Körpergräber der spätneolithischen Einzelgrabkultur und ein eisenzeitliches Grubenhaus bei Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern“ 60, 2013 (2012), 17–49.

358. Schmidt Jürgen W.

Ladkarte des Kreises Schivelbein (1865–1932), „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 81–108.

359. Schmoock Reinhard

Cedynia w latach 1871–1933, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 205–217.

(Terra Incognita; 6)

Schneeweiss Jens (red.)

Zob. Biermann Felix..., „Totenfeuer”...; Kieseler Andreas.

360. Schoebel Martin

Archivische Überlieferung der Städte und Gemeinden des Landkreises Schlawe im Landesarchiv Greifswald, [w:] *Historia i kultura ziemi sławieńskiej*, t. 11: *Ośrodki miejskie*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Darłowo–Sławno 2013, 125–143.

[Sławno]

361. Schoknecht Ulrich

Burgwall von Gützkow, Lkr. Vorpommern–Greifswald, im Spiegel seiner Kleinfunde, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 33–57.

Schröder Christiane (red.)

Zob. Adamczyk Dariusz, *Wollin*...

Schwarzkopf Grit

Zob. Wisniewski Roswitha.

362. Sikora Jerzy

Akulturation, wymuszona chrystianizacja czy migracja? Problem genezy wczesnośredniowiecznej inhumacji na Pomorzu, [w:] *Migracje. Funeralia Lednickie – spotkanie 15*, red. W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński, Poznań 2013, 135–146.

[M.in.: Cedynia, Dobra Nowogardzka, Karwowo, Orzeszkowo, Radowo Małe, Strzykocin, Usedom, Wolin]

363. Sikora Jerzy

Early medieval inhumation burials as a manifestation of the barbaric mentality? The case of Pomerania, [w:] *Barbarians at the Gates. A monograph based on material from the 6. International Study Session on the History of Peoples on the Baltic Sea, Wolin 5–7.08.2011*, eds. M. Franz, Z. Pilarczyk, Toruń 2013, 54–64.

(Mare Integrans. Studies on the History of the shores on the Baltic Sea)

[M. in.: Żydowo. Zwiera mapę: Wybrane wczesnośredniowieczne cmentarzyska na Pomorzu]

364. Sikora Jerzy

Ethnos or ethos? Some remarks on interpretation of early medieval elite burials in northern Poland, [w:] *Scandinavian Culture in Medieval Poland*, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 411–436.

(Interdisciplinary Medieval Studies; 2)

[M.in. Dębczyno]

365. Sikora Jerzy

Głowa w grobie. Rola głowy w komunikowaniu tożsamości zmarłego na wczesnośredniowiecznych cmentarzyskach pomorskich, [w:] *Motyw głowy w dawnych kulturach w perspektywie porównawczej = Head motif in past societies in a comparative perspective*, red. L. Gardęła, K. Kąkrowski, Bytów 2013, 194–234.

(Motywy przez wieki; 1)

[Cedynia, Wolin]

366. Sikora Jerzy

O interpretacji etnicznej wczesnośredniowiecznych pochówków elitarnych. Skandynawowie w państwie pierwszych Piastów i na Pomorzu, „Slavia Antiqua” 54, 2013, 61–96.

[M.in. Dębczyno]

367. Sikorski Bogumił

Nieznanne lub mało znane monety zastępcze i żetony Wielkopolski, Pomorza i Mazur, cz. 9, „Biuletyn Numizmatyczny” 1 (369), 2013, 31–36.

[M. in.: Zabin, Żelmowo]

368. Sil Bartłomiej

Osadnictwo społeczności kultury łużyckiej na obszarach Równiny Białogardzkiej i zachodniej części Wybrzeża Słowińskiego w epoce brązu i początkach epoki żelaza, „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 11–96.

Sil Bartłomiej

Zob. Aniszewska Jolanta... .

369. Simiński Rafał

Gryfice w średniowieczu, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 29–80.

370. Simiński Rafał

Konrad Bonow – archidiakon Tribsees, nadpleban Stralsundu i administrator biskupstwa kamińskiego na tle stosunków pomorsko-krzyżackich w pierwszych dziesięcioleciach XV wieku, [w:] *Kościół i duchowieństwo w średniowiecznej Polsce i na obszarach sąsiednich*, red. R. Biskup, A. Radzimiński, Toruń 2013, 139–166.

371. Simiński Rafał

Kontakte der Familie von Kameke mit dem Deutschen Orden in Preussen um die Wende vom 15. bis zum 16. Jahrhundert. Ein Beitrag zur Funktionierung der Ritterelite des Herzogtums Pommern–Stolp im Grenzraum von Pommern und dem Deutschordensstaat, „Studia Maritima” 26, 2013, 5–28.

[Streszcz. pol.: *Kontakty rodu Kameke z zakonem krzyżackim w Prusach na przełomie XV i XVI wieku. Przyczynek do funkcjonowania elit rycerskich księstwa słupskiego na pograniczu pomorsko-krzyżackim*]

372. Simiński Rafał

Kontakty biskupa kamińskiego Mikołaja Bocka z krzyżackimi wójtami Nowej Marchii w latach 1402–1410, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 20, 2013, 63–75.

373. Simiński Rafał

W średniowieczu (do 1523 roku), [w:] *Geschichte Neustettins*, Band 1: *Bis 1939*, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 47–98.

374. Skarzyński Przemysław

Krzesiwa z cmentarzyska w Czelinie odkryte w latach 2004–2006 i 2012, „Rocznik Chojeński” 5, 2013, 301–307.

375. Skarzyński Przemysław

Wzgórze Garnków odkrywa swoje tajemnice. Polsko – niemieckie warsztaty archeologiczne „Nowoczesne metody w archeologii” w Cedyni, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 7/9, 2013, 44–45.

376. Skre Dagfmm

Money and trade in Viking–Age Scandinavia, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 75–87.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

377. Skrok Zdzisław

Czy Wikingowie stworzyli Polskę?, Warszawa 2013, 388.

[Cedynia, Odra, Wolin]

378. Skrycki Radosław

Wielka Mapa Pomorza Eilharda Lubinusa a kartografia regionu, [w:] *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 117–136.

Skrycki Radosław (red.)

Zob. Grzelak Jerzy; Gwiazdowska Ewa, *O ikonografii...*; Jäger Eckhard; Lubinus Eilhard, *Krótki...*; Skrycki Radosław; Szeliga Jan.

379. Skrzypek Ignacy

Szczecinek i okolice w czasach prehistorycznych, [w:] *Geschichte Neustettins*, Bd. 1: *Bis 1939*, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 13–46.

380. Słomiński Maciej

Przelewice = Prillwitz, Kulice–Szczecin 2013, 39.

(Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 5)

Słomiński Maciej

Zob. Bartosz Dorota.

381. Słowiński Sławomir

Niecodzienna uroczystość w Muzeum Narodowym w Szczecinie. [Jubileusz prof. Władysława Filipowiaka], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 607–609.

382. Słowiński Sławomir

Wyniki badań sondażowo-wiertniczych przeprowadzonych na stanowisku nr 3 w Korytowie, gm. Choszczno, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 521–533.

383. Słowiński Sławomir, Balcerzak Tatiana

Zamek w Drawnie, [w:] *Drawno – Neuwedel. Studia i materiały z historii miasta i szlachty nowomarchijsko-pomorskiej*. Folder konferencyjny. Konferencja popularnonaukowa, 27.09. 2013, red. G. Brzustowicz, A. Łukasik, Drawno 2013, 8–10.

Słowiński Sławomir

Zob. Kamiński Roman...; Matuszewska Agnieszka..., *Pierwszy...*

384. Słownik

Słownik archeologii prehistorycznej (z aneksem przyrodniczym), red. R. Schild, S. Milisauskas, J. Kruk, Kraków 2013, 684.

385. Słupecki Leszek

Tempie fiscality of pagan Slavs and Scandinavian, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 109–113.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Smoliński Marek

Zob. Rymar Edward, *Jeszcze...*

386. Sobietzky Gerd

Zur Problematik der Falschmünzerei zwischen Elbe und Oder im 11. und 12. Jahrhundert am Beispiel von Wilhelmsdorf, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 72–81.

387. Sobisz Zbigniew

Parki miasta Gryfice, [w:] *Trzebiatów – spotkania pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 238–246.

Sobkowiak-Tabaka Iwona

Zob. Buko Andrzej...; Kabaciński Jacek ...

Sołowij Cezary (oprac.)

Zob. Krężelewska Joanna (oprac.).

388. Sołtysiak Michał

Podstawy ekonomiczne powstania średniowiecznych ośrodków miejskich na Pomorzu Zachodnim w świetle badań archeologicznych, Poznań 2013, 352.

(Archeologia – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; 52)

Spading Klaus

Zob. Stark Karola.

Sroka Jan

Zob. Rączkowski Włodzimierz.

Sroka Jan (red.)

Zob. Banaszek Łukasz...; Budziałowski Jerzy, *Historia...*; Chojecka Joanna; Chludziński Andrzej, *Nazwy miast...*; Gwiazdowska Ewa, *Rozwój...*; Rączkowski Włodzimierz..., *Ośrodki...*; Schoebel Martin.

389. Stark Karola

450 lat obróbki żelaza oraz tradycji odlewniczej w regionie Ueckermünde, „Rocznik Historyczny Polic” 1, 2013, 90–92.

[Na podstawie: **Spading Klaus**, *Eisenhämmer in den pommerschen Ämtern Jasenitz und Ueckermünde im 16. Jahrhundert*, „Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte” 3 (23), 1982, 91–97]

390. Stanisławski Błażej

Garncarstwo wczesnośredniowiecznego Wólina w procesach kulturowych, [w:] *Wólin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 249–290.

(Origines Polonorum; 6)

391. Stanisławski Błażej

Jómswikingowie z Wólina-Jómsborga. Studium archeologiczne przenikania kultury skandynawskiej na ziemię polskie, Wrocław 2013, 355.

392. Stanisławski Błażej

Norse culture in Wolin-Jomsborg, [w:] *Scandinavian Culture in Medieval Poland*, eds. S. Moździoch, B. Stanisławski, P. Wiszewski, Warszawa 2013, 193–246.

(Interdisciplinary Medieval Studies; 2)

393. Stanisławski Błażej

Wstęp do archeologii wczesnośredniowiecznego Wólina / Zakończenie, [w:] *Wólin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 13–44 / 329–330.

(Origines Polonorum; 6)

Stanisławski Błażej

Zob. Filipowiak Władysław..., *Archeologiczne...*; Kowalska Anna B. (oprac.), [Stanisławski...

Stanisławski Błażej (red.)

Zob. Biermann Felix, *Slavic...*; Biermann Felix (rec.); Chudziak Wojciech, *Remarks...*; Filipowiak Władysław..., *Archeologiczne...*; Indruszewski George; Kowalska Anna B, *Original... / Rzemiosło...*; Morawiec Jakub; Rosik Stanisław, *Wólin...*; Rzetelska-Feleszko Ewa ...; Sikora Jerzy, *Ethnos...*; Stanisławski Błażej, *Garncarstwo... / Norse... / Wstęp... / Zakończenie...*; Wojtasik Jerzy.

394. Staniszewski Sebastian

Szlak Cysterski w Polsce, „Spotkania z Zabytkami” 7/8, 2013, 5–6.

[M. in. Bierzwnik]

395. Stań Karolina

Obuwie i przedmioty skórzane pozyskane w trakcie badań archeologicznych na Kwartale 9 [w Stargardzie], [w:] 17. Sesja Pomorzoznawcza. *Materiały z konferencji, Gdańsk 18–19.11.2009*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. H. Paner, M. Fudziński, Gdańsk 2013, 91–100.

Stań Karolina

Zob. Burdziej Marcin...

396. Stań Michał

Early medieval arrowheads with twisted sockets discovered in Poland. Concepts of purpose, [w:] Weapons bringing peace? Warfare in Medieval and Early Modern Europe, ed. L. Marek, Wrocław 2013, 57–67.

(Wratislavia Antiqua; 18)

[M. in.: Bardy, Radacz, Stare Drawsko]

Stefański Damian (red.)

Zob. Plaza Dominik K.

Stiegemann Christoph

Zob. Biermann Felix, *Christianisierung...*; Flachenecker Helmut; Kamp Hermann; Lübke Christian; *Mit Engelszungen...*; *Papst...*

Storch Susanne

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*; Biermann Felix..., *Spätlawische...*

397. Strzelczyk Jerzy

Jaxa und seine Münzen, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 359–368.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

398. Strzelczyk Jerzy

Mieszko I w świetle niektórych nowszych badań, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 31–35.

(Terra Incognita; 6)

399. Strzelczyk Jerzy (rec.)

[*Jamroziak Emilia*, *Survival and Success on Medieval Borders. Cistercian Houses in Medieval Scotland and Pomerania from the Twelfth to Late Fourteenth Century*, Brepols 2011. *Medieval Texts and Cultures of Northern Europe*; 24], „Kwartalnik Historyczny” 1 (120), 2013, 147–152.

400. Suchodolski Stanisław

Warum hat man im frühen Mittelalter Schätze deponiert?, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 89–107.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

401. Syska Ewa

Czy wiemy, jak wyglądała średniowieczna pieczęć miejska Cedyni?, [w:] *Cedynia i okolice poprzez wieki*, red. P. Migdalski, Chojna–Szczecin 2013, 127–132.

(Terra Incognita; 6)

402. Szajt Jakub, Wachowski Krzysztof

Problem sakralizacji wina i chleba w późnym średniowieczu i czasach nowożytnych, „Archeologia Polski” 1/2 (63), 2013, 199–223.

[M. in.: Kołobrzeg, Szczecin]

403. Szczepan Marcin

Przynależność kościelna ziemi sławieńsko-słupskiej w XII i na początku XIII wieku, „Studia z Dziejów Średniowiecza” 17, 2013, 227–254.

404. Szczepanik Paweł

Ciało i głowa w kulturach typu tradycyjnego, [w:] *Motywy głowy w dawnych kulturach w perspektywie porównawczej = Head motif in past societies in a comparative perspective*, red. L. Gardela, K. Kajkowski, Bytów 2013, 16–44.

(Motywy Przez Wieki; 1)

405. Szczepanik Paweł

Masks in the culture of pagan Western Slavs. A ritual-ceremonial attribute or a religious fetish?, [w:] *Barbarians at the Gates. A monograph based on material from the 6. International Study Session on the History of Peoples on the Baltic Sea, Wolin 5–7.08.2011*, eds. M. Franz, Z. Pilarczyk, Toruń 2013, 65–82.
(Mare Integrans. Studies on the History of the shores on the Baltic Sea.)

406. Szczepanik Paweł

Wczesnośredniowieczne figurki wielotwarzowe z terenów basenu Morza Bałtyckiego – dowód kontaktów międzykulturowych czy uniwersalny fenomen?, „Archeologia Historia Polona” 21, 2013, 49–60.
[M. in. Wolin]

407. Szczepanik Paweł, Kajkowski Kamil

Pomeranian cult places in the early medieval times. From open-sky sanctuaries to the „temples”. An outline, [w:] *Complexity and Regional Aspects of Natural Holy Places. 7th international conference on natural holy places in the Baltic Sea region in Saint-Petersburg, 4–19.05.2013. Abstracts*, ed. Y. Krivosheev, Saint-Petersburg 2013, 20–22.

Szczepanik Paweł

Zob. Kajkowski Kamil..., *Drobna... / Kościół... / Multi-faced...*

408. Szeliga Jan

Dokładność mapy Pomorza Eilharda Lubinusa, [w:] *Eilharda Lubinusa podróż przez Pomorze = Eilhard Lubinus Reise durch Pommern*, red. R. Skrycki, Szczecin 2013, 139–163.

409. Szejter Artur

Wielka wyprawa księcia Racibora. Zdobywanie grodu Konungahela przez Słowian w 1136 roku, Warszawa 2013, 238.

410. Szukała Maciej

Gryfice od wojen napoleońskich do roku 1945, [w:] *Gryfice. Dzieje miasta*, red. T. Białecki, Szczecin–Gryfice 2013, 159–208.

411. Szukała Maciej

Od czasów napoleońskich do wybuchu II wojny światowej (1806–1939), [w:] *Geschichte Neustettins*, Bd. 1: *Bis 1939*, Hrsg. R. Gaziński, Szczecin–Szczecinek–Pruszcz Gdański 2013, 229–310.

412. Szultka Zygmunt

Historia Wielina do 1945 roku, Sławno 2013, 109.

413. Szumowska-Charbin Monika, Foltyn Rafał, Dudź Jerzy, Markiewicz Malwina, Kopydłowski Janusz, Budziałkowski Jerzy, Malinowski Bronisław (oprac.)

Sprawozdania z działalności muzeów Pomorza Środkowego w roku 2012, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne” 33, Seria B–9: Muzealnictwo, 2013, 185.
[Bobolice, Bytów, Darłowo, Kołobrzeg, Koszalin, Słupsk, Szczecinek]

414. Szydłowski Marcin

Badania zabytków kamiennych z Pomorza Zachodniego w latach 2010–2012. Zagadnienie kamiennych surowców importowanych, [w:] 18. *Sesja Pomorzoznawcza. Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 1: *Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 63–68.

415. Szydłowski Marcin

Use of stone artifacts as commodity money in the light of the finds from early medieval Wolin, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 169–173.
(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

Szydłowski Marcin

Zob. Burdziej Marcin... ; Matuszewska Agnieszka..., *Mikroregion... / Projekt... / Wstęp...*

Szydłowski Marcin (red.)

Zob. Kowalski Krzysztof, *Muzealne...*; Matuszewska Agnieszka..., *Pierwszy...*; Matuszewska Agnieszka..., *Wstęp...*; Pospieszny Łukasz; Wilgocka Aleksandra...

416. Szykowny Piotr

Zapomniane medale Gryfitów, „Przegląd Numizmatyczny” 3, 2013, 15–16.

417. Szymankiewicz Iwona

Historia bartnictwa na ziemi lęborskiej w świetle XVI-wiecznych praw bartnych, „Nasze Pomorze” 14, 2013 (2012), 41–51.

418. Ścigała Joanna

Z dziejów Międzyzdrojów 1186–1972, [w:] *Turystyczne odkrywanie Międzyzdrojów*, Międzyzdroje–Warszawa 2013, 21–28.

Ślepowroński Tomasz

Zob. Gebala Magdalena...; Niendorf Mathias (rec.).

Świętosławski Witold (red.)

Zob. Kowalska Anna B. (oprac.), *[Ze studiów...*

419. Ščavinskas Marius

Czy stosowano przemoc podczas pokojowych misji chrystianizacyjnych? Kilka uwag o misjach chrystianizacyjnych w strefie bałtyckiej, „Zapiski Historyczne” 1 (78), 2013, 7–29.

Terberger Thomas

Zob. Czekał-Zastawny Agnieszka..., *Geneza... / Relations...*

420. Thomsen Martina (rec.)

[*Müller Dirk H.*, *Adliges Eigentumsrecht und Landesverfassung. Auseinandersetzungen um die eigentumsrechtlichen Privilegien des Adels im 18. und 19. Jahrhundert am Beispiel Brandenburgs und Pommerns*, Berlin 2011. *Elitenwandel in der Moderne*; 11], „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung” 2 (62), 2013, 354–355.

421. Tomaszewski Radosław

Grociki krzemienne z młodszego neolitu i początków epoki brązu z terenu dolnego Nadodrza, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): *Archeologia*, 2013 (2012), 7–50.

Uciechowska-Gawron Anna

Zob. Burdziej Marcin...; Gibczyński Maciej...; Kamiński Roman...

422. Urbańczyk Przemysław

Political and economic status of the Odra estuary area at the turn of the 1st and the 2nd millennia AD, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 59–72.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

423. Wachowski Krzysztof

Emblemata mediaevalia profana. Przykład Polski, Wrocław 2013, 232.

(Acta Universitatis Wratislaviensis. *Studia Archeologiczne*; 46)

[M. in.: Cedynia, Cieszyń, Dobra Nowogardzka, Golczewo, Kołobrzeg, Myślibórz, Pyrzyce, Stargard, Szczecin]

Wachowski Krzysztof

Zob. Szajt Jakub...

424. Walkiewicz Anna M.

Rybokarty = Ribbekardt, Kulice–Szczecin 2013, 40.

(Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 3)

425. Walkiewicz Radosław

Szlacheckie dwory i pałace na Pomorzu Zachodnim w okresie renesansu i baroku, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowski” 3, 2013, 108–122.

426. Walkiewicz Radosław

Maciejewo = Matzdorf, Kulice–Szczecin 2013, 40.
(Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 6)

Walter Wolfgang

Zob. Biermann Felix, *Christianisierung...*; Flachenecker Helmut; Kamp Hermann; Lübke Christian; *Mit Engelszungen...*; *Papst...*

427. Wałkowska Joanna

O rzekomych posązkach słowiańskich z Pomorza. Próba reinterpretacji, „Nasze Pomorze” 14, 2013 (2012), 11–24.
[M.in. Słupsk]

428. Wedel Kay von

Lassehne und das „Rote Schloss”. Geschichte eines Kunkellehens, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte” 1 (51), 2013, 4–11.
[Łasin Koszaliński]

429. Wedel Kay von

Wöthswiensee – „ein dem Wedel’schen Geschlecht gehörende See”, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte” 3 (51), 2013, 39–44.
[Woświn (jezioro)]

430. Wegner Martina, Schäfer Heiko

Renaissancezeitliche Kachelserie sächsischer Herrscher aus Mecklenburg-Vorpommern, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 20, 2013, 202–209.

Wehner Donat (red.)

Zob. Błażejowski Artur.

Weitzel Sabine M.

Zob. Welzel Barbara (rec.).

Weinbruch Stephan

Zob. Rassmann Kurt.

431. Wejman Grzegorz

Rola zakonu cysterskiego na Pomorzu Zachodnim. Próba analizy, „Studia Paradayskie” 23, 2013, 193–233.

432. Welzel Barbara (rec.)

[*Weitzel Sabine M.*, *Ausstattung von St. Nikolai in Stralsund. Funktion, Bedeutung und Nutzung einer hansestädtischen Pfarrkirche*, Kiel 2011. *Bau + Kunst*; 18], „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 209–210.

433. Wendt Eckhard

Stettins Wasserseite, „Pommern. Zeitschrift für Kultur und Geschichte” 3 (51), 2013, 24–28.

434. Werlich Ralf G. (rec.)

[*Schleinert Dirk*, *Pommerns Herzöge. Die Greifen im Porträt*, Rostock 2012], „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 177–179.

435. Wesołowska Sylwia (oprac.)

Bibliografia historii Pomorza Zachodniego za rok 2012 w wyborze, „Przegląd Zachodniopomorski” 4 (28), 2013, 155–202.

436. Wesołowska Sylwia (oprac.)

Bibliografia Szczecina za 2012 rok, „Kronika Szczecina” 31, 2012, 265–309.

Wiebke Rohrer

Zob. Jurek Tomasz (rec.).

437. Wiechmann Ralf

Kupfer und Messing statt Silber. Münzimitationen des 11. und 12. Jahrhunderts aus Nordostdeutschland, [w:] *Economies, monetisation and society in the West Slavic lands 800–1200 AD*, eds. M. Bogucki, M. Rębkowski, Szczecin 2013, 267–312.

(Wolińskie Spotkania Mediewistyczne; 2)

[M.in.: Gützkow, Pasewalk, Usedom-Hain, Vossberg, Ziethen]

438. Wierzbicki Jacek

Migracje – przypadek grupy lupawskiej kultury pucharów lejkowatych, [w:] *Migracje. Funeralia Lednickie – spotkanie 15*, red. W. Dzieduszycki, J. Wrzesiński, Poznań 2013, 31–43.

[M.in.: Białogard, Dąbki, Parsęta, Poganice, Wolin]

439. Wierzbicki Jacek

Niezidentyfikowany przedmiot gliniany z osady ludności kultury pucharów lejkowatych w Pogani-cach, pow. słupski, stan. 4, „Folia Prachistorica Posnaniensia” 17, 2013 (2012), 437–446.

440. Wilgocka Aleksandra, Rączkowski Włodzimierz

Grobowce megalityczne z lotu ptaka, [w:] *Megalithy Pomorza Zachodniego. Na tropie budowniczych tajemniczych grobowców z epoki kamienia = Megaliths of Western Pomerania. On the track of the builders of the mysterious stone age tombs*, red. A. Matuszewska, M. Szydłowski, Szczecin 2013, 23–29.

Wilhelm Lars

Zob. Biermann Felix..., *Slawisches...*;

Willich Cornelia

Zob. Klammt Anne (rec.).

Willroth Karl H. (red.)

Zob. Schmidt Jens P., *Bronzezeitliche...*

441. Wisniewski Roswitha, Schwarzkopf Grit

Geschichte der deutschen Literatur Pommerns vom Mittelalter bis zum Beginn des 21. Jahrhunderts, Berlin 2013, 459.

Wiszewski Przemysław (red.)

Zob. Biermann Felix, *Slavic...*; Chudziak Wojciech, *Remarks...*; Duczko Władysław; Indruszewski George; Kowalska Anna B., *Original...*; Sikora Jerzy, *Ethnos...*; Stanisławski Błażej, *Norse...*

442. Witek Maria, Witek Waldemar

Budownictwo ryglowe w powiecie drawskim, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 3, 2013, 123–139.

443. Witek Maria, Witek Waldemar

Młyny, spichlerze, magazyny w przestrzeni miejskiej powiatu gryfickiego, [w:] *Trzebiatów – spotkanie pomorskie 2012*, Trzebiatów–Gdynia 2013, 248–266.

444. Witek Maria, Witek Waldemar

Zabytki na poligonie drawskim. Krajobraz kulturowy „za szlabanem” = Denkmäler auf dem Dramburger Truppenübungsplatz. Kulturlandschaft „hinter dem Schlagbaum”, [w:] *Z dziejów ziemi drawskiej i szczecińskiej. Międzynarodowa konferencja naukowa, Siemczyño 6.07.2012 = Aus der Geschichte des Dramburger und Neustettiner Landes*, red. A. Chłudziński, Pruszcz Gdański 2013, 83–106.

[M.in.: Mielno Stargardzkie, Nowy Łowicz]

445. Wojtasik Jerzy

Bursztyniarstwo wczesnośredniowiecznego Wolina, [w:] *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 1, red. B. Stanisławski, W. Filipowiak, Warszawa 2013, 235–249.

(Origines Polonorum; 6)

Wojtkowiak Joanna

Zob. Janowski Andrzej (rec.); Kowalska Anna B. (oprac.), *[Wojtkowiak...*

Wołągiewicz Maria D.

Zob. Filipowiak Władysław..., *Alija...* .

Wróblewska Lidia

Zob. Banaszek Łukasz...;

Wrzesiński Jacek (red.)

Zob. Domański Grzegorz; Sikora Jerzy, *Akulturacja...* ; Wierzbicki Jacek, *Migracje...* .

Wrzosek Jakub

Zob. Karpiński Tomasz.

446. Zaborska Urszula, Biedrzycki Adam (oprac.)

Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2011, „Zapiski Historyczne” 78, suplement, 2013, 332.

Zajac Mirosław (red.)

Zob. Płaza Dominik K.

447. Zangel Frederic (rec.)

[*North Michael, Geschichte der Ostsee. Handel und Kulturen, München 2011*], „Baltische Studien” NF 98, 2013 (2012), 175–176.

448. Zapolska Anna

Influx of Roman Coins to the West Balt Culture Environment, „Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne” 8, 2013, 108–123.

[Bałtyk (region)]

449. Zdebski Piotr

Archeologia w trzech wymiarach, „Przegląd Uniwersytecki (Szczecin)” 10/12, 2013, 35–36.
[3 Spotkanie Sprawozdawcze Katedry Archeologii US, 18.11.2013]

Zielińska Danuta (oprac.)

Zob. Kostkiewicz-Górska Grażyna..., *Bibliografia... / Materiały...* .

450. Zitzewitz Lisaweta von

Kulice = Külz, Kulice 2013, 48.

(Zamki i Ogrody w Województwie Zachodniopomorskim; 1)

451. Złoty

Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku = Goldene Zeitalter Pommerns. Kunst am Hofe der pommerschen Herzöge im 16. und 17. Jahrhundert, red. R. Makąła, Szczecin 2013, 399.

452. Zochniak Marta

Zbiorniki garbarskie z badań archeologicznych w Lęborku, [w:] 18. Sesja Pomoroznawcza. *Materiały z konferencji, Malbork 16–18.11.2011*, vol. 2: *Od późnego średniowiecza do czasów nowożytnych*, red. E. Fudzińska, Malbork 2013, 323–339.

453. Zyśko Andrzej

Ceramika siwa z badań parcel przy ulicy Bolesława Chrobrego (Świętojańska) w obrębie Kwartalu 9 [Stargard], „Stargardia” 7, 2013 (2011/2012), 151–173.

454. Zyśko Andrzej

Stylusy ze Stargardu źródłem znajomości pisma w średniowiecznym mieście, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 1 (9): Archeologia, 2013 (2012), 317–348.

Żegadło Leszek (red.)

Zob. Chudziak Andrzej; Malinowski Tadeusz; Kowalska Anna B., *Kilka...* .

Doniesienia w prasie (DP)

455. (Ang)

Archeolodzy odkopali starą drogę, „Głos Pomorza” 183, 2013, 10.
[Lębork]

456. (as)
Chwała prof. Filipowiaka – odznaczony medalem „Lux et Laus”, „Kurier Szczeciński” 18, 2013, 5.
457. (bar)
Bardzo cenny list. Pisał starosta do księcia, „Kurier Szczeciński” 106, 2013, 14.
[Szczecinek, Muzeum Regionalne – korespondencja dyplomatyczna 17 w.]
458. (bar)
Talar dla księżnej – niezwykle rzadki eksponat, „Kurier Szczeciński” 139, 2013, 9.
[Szczecinek, Muzeum Regionalne – talar pośmiertny księżnej Jadwigi Brunszwickiej]
459. **Borkowski Jacek, Polechoński Piotr (rozm.)**
Kopiąc w Koszalinie, przygotuj się na niespodzianki, „Głos Szczeciński” 115, dod. „Głos ma Historia” 6, 2013, 21.
460. **Bruska Elżbieta**
Pomorze mało znane. Skarby Dobrej Szczecińskiej, „Kurier Szczeciński” 143, 2013, 12.
[Buk]
461. (ek)
Wraki pod opieką. Zabytki na dnie Zalewu Szczecińskiego, „Kurier Szczeciński” 211, 2013, 3.
462. **Gasiul Jerzy**
Znane nieznanie, [cz.] 45: O majorze, który archeologiem został, „Temat Szczecinecki” 649, 2013, 17.
[Friedrich Wilhelm Kasiski (1805–1881)]
463. **Gasiul Jerzy**
Znane – nieznanie, cz. 59–65: O zamku na jeziornej wyspie, „Temat Szczecinecki” 663–671, 2013, 17.
[Szczecinek – Zamek Książąt Pomorskich]
464. **Gębuś Robert**
Historia ukryta pod placem, „Polska Dziennik Bałtycki” 203, dod. „Magazyn na Weekend”, 2013, 4.
[Lębork, pl. Pokoju]
- Gładysiak Łukasz**
Zob. Nowakowski Wojciech.
465. **Głowa Przemysław, Zadworny Adam (rozm.)**
Podróż na jeden dzień. Śmiertelny żart księcia, „Gazeta Wyborcza” 173, dod. „Szczecin”, 2013, 7.
[Grzędzice, Sowno]
466. **Górka Sławomir**
Głaz Dadźboga, „Okolicznościowy Kurier Kamieński” 30.08. 2013, 4–6.
[Kamień Pom. – wyspa Chrzastowska]
467. **Górka Sławomir**
Relikty średniowiecznego kościoła dominikanów. Wstępne wnioski, „Okolicznościowy Kurier Kamieński” 30.08. 2013, 3.
[Kamień Pom.]
468. (gra)
Basteja jakiej nie znamy. Muzeum na miarę XXI wieku, „Kurier Szczeciński” 116, 2013, 12.
[Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
469. (gra)
Historia musi żyć. Basteja kusi i zachwyca, „Kurier Szczeciński” 210, 2013, 12.
[Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
470. (gra)
Znalezione pod hotelem. Archeologia Stargardu, „Kurier Szczeciński” 20, 2013, 12.
[Dot. serii wyd. Archeologia Stargardu]

- 471. Gurba Andrzej**
Odkryliśmy na nowo rzymskiego złotego aureusa, „Głos Szczeciński” 91, dod. „Głos ma Historia” 5, 2013, 14.
 [Miastko, Słupsk – Muzeum Pomorza Środkowego]
- 472. Jasina Piotr**
Odzyskali barokowy dworek ze średniowieczną historią, „Głos Szczeciński” 173, dod. „Głos Wolina”, 2013, 2.
 [Wolin]
- 473. Jaszczyński Marek**
Arcydzieło kartografii z XVII w., „Głos Szczeciński” 75, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 4.
 [Dot. Wielkiej Mapy Księstwa Pomorskiego Eilharda Lubinusa]
- 474. (kar)**
Zaginione – ocalone = Verschwunden – trotzdem unversehrt geblieben, „Kołobrzeskie Wiadomości” 43, 2013, 6.
 [Kołobrzeg, Muzeum Oręża Polskiego – wystawa *Zaginione – ocalone. Szczecińska kolekcja starożytności pomorskich*, 27.09.2013–12.01.2014]
- 475. (kas)**
Co odkryją w Kamieniu? Będą dalsze badania, „Kurier Szczeciński” 228, 2013, 8.
- 476. Kamiński Marcin**
Każko Słupski, który o mało nie został królem Polski, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 16.
 [Słupsk. Kazimierz IV (1351–1377)]
- 477. Kamiński Marcin**
Od grodziska do miasta, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 16.
 [Słupsk]
- 478. Klasik Marian**
Czerwoną kur i czarna śmierć..., „Okolicznościowy Kurier Kamieński” 30.08.2013, 6–7.
 [Kamień Pom.]
- 479. (kon)**
Odkrywanie „Tajwanu”. Zaskakujące wykopaliska archeologiczne, „Kurier Szczeciński” 136, 2013, 13.
 [Miroslawiec]
- 480. Kowalska Anna B.**
Civitas et urbs Szczecin, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 13.
 [Dot. projektu *Civitas et urbs Szczecin – od średniowiecza do współczesności* realizowanego od 2012 przez Dział Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie]
- 481. Krężelewska Joanna**
Aż dwie świątynie, „Głos Koszaliński” 186, 2013, 5.
 [Wyszebórz]
- 482. Lipińska Elżbieta**
Wolą Bierzwnik od Egiptu. Archeolodzy nie mają wakacji, „Kurier Szczeciński” 152, 2013, 14.
- 483. Lis Sylwia**
Cenne krzyżackie monety, „Głos Pomorza” 199, dod. „Głos ma Historia”, 2013, 19.
 [Lębork, pl. Pokoju]
- 484. Lis Sylwia**
Notgeldy na czas potrzeby, „Głos Szczeciński” 38, dod. „Głos ma Historia” 3, 2013, 3.
 [Bytów, Lębork, Słupsk]
- 485. Lis Sylwia**
Skarb to nie był zły szeląg, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 17.
 [Lębork, pl. Pokoju]

- 486. Lis Sylwia**
Zagląda Lęborka i Bytowa przyszła z morza, „Głos Szczeciński” 91, dod. „Głos ma Historia” 5, 2013, 2.
[Powódź w 17 w.]
- 487. Lis Sylwia**
Znaleźli krzyżackie monety i dziecięcą skarbonkę, „Głos Pomorza” 171, 2013, 10.
[Lębork, pl. Pokoju]
- 488. Litwiniuk Edyta**
Ostatnie skarby z Czarnówka, „Polska Dziennik Bałtycki” 179, dod. „Echo Ziemi Lęborskiej”, 2013, 2.
[Czarnówko]
- 489. Litwiniuk Edyta**
Skarby z czterech tysięcy lat, „Polska Dziennik Bałtycki” 186, dod. „Magazyn na Weekend”, 2013, 8.
[Czarnówko]
- 490. Ławrynowicz Janusz**
Szczecińskie miejsca. Kamienny kościół w Moczylach, „Kurier Szczeciński” 63, 2013, 15.
- 491. Maciejewski Tomasz**
Marzy mi się pomnik Wyszaka, „Gazeta Wyborcza” 21, dod. „Szczecin”, 2013, 2.
[Władysław Filipowiak (1926–2014)]
- 492. Majewski Marcin, Chanczewska Emilia (rozm.)**
Pokazujemy naszą historię, zrobimy też w muzeum... urodziny dla dziecka, „Głos Szczeciński” 143, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
- 493. Makurat Dominik**
Przepraszam, kto postawił tu ten kamień?, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 17.
[Chabrowo, Górka, Wicko]
- 494. Malinowski Bronisław**
Od izby do muzeum regionalnego, „Bobolickie Wiadomości Samorządowe” 7, 2013, 2.
[Bobolice – Muzeum Regionalne]
- 495. Mamzer Sebastian**
Czy w Kamieniu mieszkał szuler, „Okolicznościowy Kurier Kamieński” 30.08. 2013, 8.
- 496. Matura Jan**
Gunice – wieś której nie ma, „Wieści Polickie” 323, 2013, 8–9.
- 497. Matura Jan**
Handel w grodzie mścięcińskim, „Wieści Polickie” 322, 2013, 21.
- 498. Matura Jan**
Historia polickiego herbu, „Wieści Polickie” 322, 2013, 20.
- 499. Matura Jan**
Ulica Młyńska [Police], „Wieści Polickie” 319, 2013, 12.
- 500. (MDR)**
Jacy byli Słowianie, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 13.
- 501. (MDR)**
Pomorze i Mieszko I, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 12.
- 502. Miwa**
Trwają wykopaliska na kamieńskim Kwartale [Handlowym], „Pomorzanin” 22, 2013, 15.
[Kamień Pom. – ul. Żwirki i Wigury, Zeromskiego, Obrońców Warszawy, Okrzei]

503. Mordasiewicz Wioletta

Basteja pełna bajerów zaprasza, „Głos Szczeciński” 143, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]

504. Nagórski Rafał

Ukryty skarb w Darłowie, „Głos Szczeciński” 91, dod. „Głos ma Historia” 5, 2013, 3.
[Eryk Pomorski (1382–1459)]

505. Nowakowski Wojciech, Gładysiak Łukasz (rozm.)

Archeolodzy zejdą pod wodę, „Głos Koszaliński” 173, dod. „Głos Kołobrzegu”, 2013, 5.
[Dot. podwodnych planów badawczych na dnie Bałtyku Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego w ramach współpracy Powiatem Kołobrzeskim]

506. Paul Johannes

Kampf um das Dominium Maris Baltici. Friedensschlüsse von Stralsund 1370 und Stettin 1570, „Pommersche Zeitung” 2 (63), 2013, 10–11.

507. Pieczyński Maciej

Jak narodził się Szczecin, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 12.

508. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 1: *Vuloini, Golinog i Novum Kalis*, „Głos Szczeciński” 21, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Goleniów, Kalisz Pom., Łobez, Niedźwiedź, Trzebież, Wolin]

509. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 2: *Wedele, Camina oraz Polyz*, „Głos Szczeciński” 27, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Drawno, Jęcztydół, Kamień Pom., Police]

510. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 3: *Hoscno, Akowo i Mysdroje*, „Głos Szczeciński” 33, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Choszczno, Międzyzdroje, Nowogard, Warzymice]

511. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 4: *Gryphenhagen, Horzewo i Szvine*, „Głos Szczeciński” 39, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Chociwel, Gryfino, Niechorze, Recz, Świnoujście]

512. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 5: *Plote, Stepniza, Frydland Mardzijski, Żoldy*, „Głos Szczeciński” 45, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Międzywodzie, Mirosławiec, Myślibórz, Płoty, Stepnica]

513. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 6: *Kobank, Gryfiogóra i Cidini*, „Głos Szczeciński” 51, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Cedynia, Gryfice, Kobylanka, Nowe Warpno]

514. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 8: *Morze Swebów i tajemnicza Uodr*, „Głos Szczeciński” 63, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Bałtyk, Odra (rzeka)]

515. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 9: *Pomerizania, czyli Kaszubia?*, „Głos Szczeciński” 69, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.

516. Pieczyński Maciej

Zachodniopomorskie nazwy, cz. 10: *Cholin, Treptov i Trzebieślaw*, „Głos Szczeciński” 80, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
[Chełm Gryficki, Trzebiatów]

- 517. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 11: *Uwodzicielska Liwia, żona Łuża*, „Głos Szczeciński” 86, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 7.
 [Liwa Łuża (jezioro)]
- 518. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 12: *Peene, Szvine i Dei-vos*, „Głos Szczeciński” 92, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 7.
 [Cieśniny morskie: Dziwna, Peene, Świna]
- 519. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 13: *Madussee, Madhvat i Stagnum Damb*, „Głos Szczeciński” 108, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
 [Jeziora: Dąbskie, Ińsko, Miedwie, Szmaragdowe]
- 520. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 14: *Arkona, czyli jary koń Świętowita*, „Głos Szczeciński” 120, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
- 521. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 15: *Gross Raden i Wolgast, czyli Radogoszcz i Wologoszcz*, „Głos Szczeciński” 125, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
- 522. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 16: *Gulzov, Colbans i Commotouwe*, „Głos Szczeciński” 131, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
 [Chomętowo, Golczewo, Kołbacz, Rekowo, Rzeplino, Żeliszawiec]
- 523. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. [17]: *Charetitz, Jakubowo i Koltzow*, „Głos Szczeciński” 143, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 8.
 [Dobrzany, Karnocice, Kołczewo, Łukęcin, Wałcz, Warnowo]
- 524. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. [18]: *Mały Berlin i Nowy Szczecin*, „Głos Szczeciński” 161, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 8.
 [Barlinek, Szczecinek]
- 525. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 19: *Drvino, Nowy Młyn i Święta*, „Głos Szczeciński” 179, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 6.
 [Czarnocin, Dźwirzyno, Namysłin, Święta, Świętousć]
- 526. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 20: *Plathe, Neudamm i Prillwitz*, „Głos Szczeciński” 185, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 8.
 [Lubin (pow. Kamień Pom.), Płocin, Płoty, Przelewice, Stobno, Szczecin-Dąbie]
- 527. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 21: *Skąd są Bahn, Parg i Laddin*, „Głos Szczeciński” 190, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 7.
 [Banie, Ładzin, Pargowo, Unin, Warnowo]
- 528. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 22: *Bierzwał, Las Marii i śmierć*, „Głos Szczeciński” 202, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 6.
 [Bierzwnik, Mieszkowice, Moryń]
- 529. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 23: *Lippehne i Slu czyli Bród*, „Głos Szczeciński” 220, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 3.
 [Człopa, Lipiany, Trzczińsko-Zdrój]

- 530. Pieczyński Maciej**
Zachodniopomorskie nazwy, cz. 24: Barwitz, Ciecza i Wedlowie, „Głos Szczeciński” 232, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 9.
 [Barwice, Tuczno]
- 531. Podgajna Ewa**
Największe skarby Zamku Książąt Pomorskich [...], „Gazeta Wyborcza” 112, 2013, 26.
 [Szczecin]
- 532. (POL)**
Książęta z Koszalina, czyli pół wieku prestiżu miasta, „Głos Szczeciński” 38, dod. „Głos ma Historia” 3, 2013, 4.
 [Kazimierz VII (1557–1605), Franciszek I (1577–1620), Ulryk (1589–1622)]
- 533. Polechoński Piotr**
Archeolodzy wracają, „Głos Koszaliński” 95, 2013, 4.
 [Koszalin]
- 534. Polechoński Piotr**
Archeolodzy sprawdzą podziemia Rynku, „Głos Koszaliński” 208, dod. „Głos Koszalina”, 2013, 6.
 [Koszalin]
- 535. Polechoński Piotr**
Koszalińskie pieniądze jak malowane, „Głos Szczeciński” 38, dod. „Głos ma Historia” 3, 2013, 3.
 [Koszalin – notgeldy]
- 536. Polechoński Piotr**
Od biskupa do księcia. Cztery herby Koszalina, „Głos Szczeciński” 199, dod. „Głos ma Historia” 9, 2013, 21.
- 537. Polechoński Piotr**
Pobili zalogę z Kołobrzegu, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 11.
 [Bitwa pod Tatowem – 1446 r. Kołobrzeg, Koszalin]
- 538. Polechoński Piotr**
Rynek sprzed 110 lat i teraz, „Głos Szczeciński” 38, dod. „Głos ma Historia” 3, 2013, 4.
 [Koszalin]
- 539. Polechoński Piotr**
Średniowieczny Koszalin, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 8.
- 540. Polechoński Piotr**
Tajemniczy miecz Bruna, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 11.
 [Koszalin-Góra Chełmska]
- 541. Polechoński Piotr**
Tak umawiali się 700 lat temu, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 9.
 [Koszalin – zbiory Archiwum Państwowego]
- 542. Polechoński Piotr**
Tu Koszalin witał podróżnych, „Głos Szczeciński” 249, 2013, 22.
 [Koszalin – bramy miejskie]
- 543. Polechoński Piotr**
Zostały kości zwierząt, „Głos Koszaliński” 120, dod. „Głos Koszalina”, 2013, 14.
 [Koszalin]
- Polechoński Piotr**
 Zob. Borkowski Jacek.
- 544. Rembas Michał, Zadworny Adam (rozm.)**
Podróż na jeden dzień. Bliska podróż do średniowiecza, „Gazeta Wyborcza” 155, dod. „Szczecin”, 2013, 7.
 [Krępczewo, Stargard Szcz.]

- 545. Rudnicki Marek**
Książęta, zamek i bunty, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 14–15.
 [Szczecin – Zamek Książąt Pomorskich]
- 546. Rudnicki Marek**
Miasto zatopionych bogów, „Głos Szczeciński” 63, dod. „Głos Szczecina”, 2013, 8.
 [Wolin. Dot. fabularyzowanego dokumentu *Miasto zatopionych bogów* (2013), scen. i reż. Zdzisław Cozac]
- 547. Rudnicki Marek**
Tajemnice dawnego Kamp, „Głos Szczeciński” 217, dod. „Głos ma Historia” 10, 2013, 17.
 [Kępa]
- 548. Rudnicki Marek**
Tajemnice rodu von Saldern. Wykopane rzeźby były ozdobą ogródka, „Głos Szczeciński” 293, dod. „Głos ma Historia” 13, 2013, 2.
 [Krępczewo, Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
- 549. Ryss Robert**
Muzeum w Chojnie bliżej niż kiedykolwiek, „Gazeta Chojęńska” 9, 2013, 3.
- 550. Ryss Robert**
W mrokach historii, „Gazeta Chojęńska” 45, 2013, 3.
 [Dot. konferencji *Od chrystianizacji do współczesności. Z dziejów kościoła Świętego Ducha w Moryniu z okazji 750-lecia*, 26.10.2013]
- 551. Słaba Aneta**
Atrakcyjna historia. Basteja przyciągnie ciekawskich, „Kurier Szczeciński” 8, 2013, 10.
 [Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
- 552. Sobucki Artur**
Badania archeologiczne [Kamień Pom., 2–08.30.11.2012, 13.05.–8.08.2013], „Okolicznosciowy Kurier Kamieński” 30.08.2013, 2.
- 553. Teterycz-Puzio Agnieszka**
Mazowieckie księżniczki w Słupsku, „Głos Szczeciński” 274, dod. „Głos ma Historia” 12, 2013, 14.
- 554. Teterycz-Puzio Agnieszka**
Pomorscy podróżnicy do Ziemi Świętej, „Głos Szczeciński” 293, dod. „Głos ma Historia” 13, 2013, 14.
- 555. (tw)**
Archeologiczny hit w Czelinie, „Gazeta Chojęńska” 35, 2013, 1, 6.
- 556. Twardochleb Bogdan**
Muzeum jak przygoda. Najnowocześniejsze nie tylko w regionie, „Kurier Szczeciński” 245, dod. „Przez Granice” 12, 2013, 12.
 [Stargard Szcz. – Muzeum Archeologiczno-Historyczne]
- 557. Uliński Michał**
Skórzane skarby Koszalina, „Głos Koszaliński” 261, dod. „Głos Koszalina”, 2013, 3.
- 558. Wełnic Rajmund**
W poszukiwaniu skarbów, „Głos Koszaliński” 196, dod. „Głos Szczecinka”, 2013, 5.
 [Szczecinek]
- 559. WMW**
Król Eryk I Pomorski, „Głos Szczeciński” 14, dod. „Głos ma Historia” 2, 2013, 10.
- 560. (Zida)**
Kostka pokaże zarysy dawnych budowli, „Głos Pomorza” 54, 2013, 8.
 [Lębork, pl. Pokoju]
- 561. (Zida)**
Pierwsze archeologiczne znaleziska na rozkopanym placu Pokoju, „Głos Pomorza” 44, 2013, 9.
 [Lębork, pl. Pokoju]

562. (Zida)

Plac przypomina historię, „Głos Pomorza” 71, 2013, 8.
[Lębork, pl. Pokoju]

Doniesienia z wybranych portali internetowych (DPI)

Jantarka Anna

Archeologia Pomorza [online]. Dostęp [26.11.2014]:
<http://archeopomorze.blogspot.com>

563. 14.01.2013

Innowacyjne pomysły! Szlakiem drawskich grodzisk.
[Dot. projektu ścieżki archeologiczno-historycznej po pojezierzu Drawskim oprac. przez Eugeniusza Piecewicza i Tomasza Chorobę]

564. 13.05.2013

Zagadkowe naczynko z Kołobrzegu-Budzistwa.

565. 20.05.2013

Słowiański port Ralswiek.

Pastuszka Wojciech

Archeowiesci. Z pasją o przeszłości [online]. Dostęp [26.11.2014]: <http://archeowiesci.pl/>

566. 30.01.2013

Stargard. Od średniowiecznej latryny do siedziby NSDAP. [Sprawozdanie z badań archeologicznych w Kwartale 5 oprac. przez Karola Kwiatkowskiego i dr. Marcina Majewskiego]

567. 18.03.2013

Powstaje film dokumentalny o wczesnośredniowiecznym Wolinie. [Rozmowa PAP ze Zdzisławem Cozaczem]

568. 30.04.2013

O zatopionych krajobrazach. [Rozmowa PAP z dr. Przemysławem Krajewskim]

569. 17.05.2013

Najstarsze ślady średniowiecznego Będargowa. [Rozmowa PAP z Marcinem Dziewanowskim]

570. 10.08. 2013

W Warzycicach znaleźli osadę sprzed ponad 6000 lat. [Rozmowa PAP z Marcinem Dziewanowskim]

571. 27.08.2013

W Czelinie odkryto pochówki z okresu wpływów rzymskich. [Rozmowa PAP z dr. Bartłomiejem Rogalskim]

572. 01.10.2013

Bogato wyposażony grób z okresu wpływów rzymskich odkryto w Czelinie. [Rozmowa PAP z dr. Bartłomiejem Rogalskim]

573. 02.10.2013

Ostrze sprzed 9 tys. lat znaleziono nad jeziorem Świdwie. [Rozmowa PAP z prof. Tadeuszem Galińskim]

574. 22.10.2013

Archeolodzy znaleźli w Stargardzie pochówki zamiast kaplicy. [Rozmowa PAP z dr. Marcinem Majewskim]

575. 26.10.2013

Fragmety XIII-wiecznego murowanego kościoła dominikanów odkryto w Kamieniu Pomorskim (Zachodniopomorskie). [Rozmowa PAP z Henrykiem Kustoszem]